

PAMÁTKOVÝ ÚSTAV V OSTRAVĚ

VÝROČNÍ ZPRÁVA

2000

OBSAH

1. Památkový ústav v Ostravě 2000

SLOVO ÚVODEM .....

ORGANIZAČNÍ STRUKTURA PODNIKU .....

**SEZNAM ZAMĚSTNANCŮ PÚ V OSTRAVĚ (VČETNĚ PŘEHLEDU PRACOVÍŠŤ)
K 31. 12. 2000 .....**

VĚDECKÁ RADA PÚ V OSTRAVĚ .....

2. Hodnocení podmínek a činností v roce 2000

A. HODNOCENÍ HLAVNÍCH ÚKOLŮ ZADANÝCH ZŘIZOVATELEM .....

B. HODNOCENÍ VLASTNÍCH ÚKOLŮ .....

ÚTVAR ŘEDITELE .....

Hospodaření SPÚ v Ostravě v roce 2000 .....

Provoz národní kulturní památky Dolu Michal .....

ÚTVAR PAMÁTKOVÉ PÉČE .....

Přehled práce v jednotlivých okresech .....

Přehled restaurátorských prací .....

ÚTVAR SPECIALISTŮ .....

ÚTVAR EVIDENCE A DOKUMENTACE .....

ÚTVAR PRŮZKUMŮ .....

ÚTVAR ARCHEOLOGIE .....

ÚKOLY VÝZKUMU A VÝVOJE .....

Účelové prostředky .....

Institucionální výzkum .....

PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2000 – RESTAURÁTORSKÉ PRÁCE .....

PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2000 – STAVEBNĚ-HISTORICKÉ PRŮZKUMY .....

PŘÍRŮSTKY ARCHIVU ZA ROK 2000 - PLÁNOVÁ DOKUMENTACE .....

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST.....

PEDAGOGICKÁ ČINNOST .....

PUBLIKAČNÍ ČINNOST.....

ŽIVOTOPIS ŘEDITELE PÚ V OSTRAVĚ .....

3. Tematické příspěvky

Mgr. Martin Strakoš

SPITZEROVA VILA V JANOVICÍCH U RÝMAŘOVA .....

PhDr. Dana Kouřilová

**ZAPOMENUTÝ AREÁL BÝVALÉHO HOSPODÁŘSKÉHO DVORA ZÁMKU
V DUBOVÉ .....**

PhDr. Petr Vojtal

KLASICISMUS ZÁMKU VE ŠTEPLOVCI (OKRES OPAVA) .....

Mgr. Pavel Šopák

K ČINNOSTI OPAVSKÉ STAVITELSKÉ FIRMY KARL WERNER & GUSTAV PURDE ...

PhDr. Libuše Dědková

KOSTEL NANEBEVZETÍ P. MARIE VE VALAŠSKÉ BYSTRICI .....

PhDr. Libuše Dědková

KOSTEL SV. MAŘÍ MAGDALENY V HOVĚZÍ .....

PhDr. Ľubica Mezerová

**PRVNÍ NÁLEZY V KOSTELE SV. BENEDIKTA V KRNOVĚ – KOSTELCI (KRÁTKÁ
ZPRÁVA PO ZAHÁJENÍ OPRAV) .....**

Mgr. Romana Rosová

KOSTEL NAROZENÍ P. MARIE V ORLOVÉ V PÍSEMNÝCH PRAMENECH .....

Mgr. Lucie Augustinková

PRÍSPĚVEK KE STAVEBNÍMU VÝVOJI FARNÍHO KOSTELA V ORLOVÉ .....

PhDr. Antonín Grůza

K PRŮZKUMU KOSTELA V RADKOVĚ U VÍTKOVA .....

PhDr. Ľubica Mezerová

**MĚSTSKÁ PAMÁTKOVÁ ZÓNA BRUNTÁL. ZHODNOCENÍ A PLÁN ZÁSAD
PAMÁTKOVÉ OCHRANY ÚZEMÍ (HLAVNÍ BODY) .....**

Mgr. Martin Strakoš

ZPRÁVA O PRŮZKUMU MODERNÍ ARCHITEKTURY .....

Mgr. Zita Ševčíková

**VÝZKUMNÝ PROJEKT "INVENTARIZAČNÍ PRŮZKUM A SOUPIS LIDOVÉ
ARCHITEKTURY OKRESU BRUNTÁL A VYTVOŘENÍ TYPOLOGIE OBJEKTŮ" .....**

Mgr. Pavel Stabrava, PhDr. Hana Teryngerová

OBJEV STŘEDOVĚKÉHO ZAHLOUBENÉHO OBJEKTU V HLUČÍNĚ .....

PhDr. Hana Teryngerová

ZÁCHRANNÝ ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM NA HLUČÍNSKÉM ZÁMKU .....

Marek Kiecoň

ZPRÁVA O ZÁCHRANNÉM ARCHEOLOGICKÉM VÝZKUMU NA OPAVSKÉ

ULICI Č. 161/63 V KRNOVĚ .....

Památkový ústav v Ostravě 2000

ÚVOD

Uplynulý rok byl velmi významný, neboť došlo k zásadní změně v rozsahu činnosti ústavu. Byl realizován převod hospodaření se zpřístupněnými objekty na náš ústav, a to u národní kulturní památky Důl Michal. Tento akt přinesl řadu problémů od personálních po provozní, lze však konstatovat, že proces přebírání areálu od bývalého Průmyslového muzea v Ostravě – Michálkovicích proběhl bez větších komplikací a podařilo se také zajistit potřebné úpravy areálu k jeho zpřístupnění veřejnosti dne 15. dubna 2000. Tímto aktem také byly stabilizovány hlavní činnosti ústavu, a to změnou zřizovací listiny o právo hospodaření k NKP Dolu Michal.

V rámci působnosti ústavu nedošlo k žádným změnám. Zatím se naší činnosti nedotklo zřízení krajů, k přenesení určitých pravomocí z Ministerstva kultury České republiky v oblasti státní památkové péče na ně došlo až k 1. 1. 2001, a to zejména v oblasti národních kulturních památek a v odvolacím řízení.

V průběhu roku probíhaly standardizované činnosti u všech útvarů, byly splněny všechny úkoly jak zřizovatele, tak běžné úkoly ústavu. V odborné oblasti bylo zahájeno plnění nového významného úkolu, a to reidentifikace nemovitých kulturních památek na okrese Karviná. Velmi negativně se v hospodaření ústavu projevil nízké tržby, z nichž se také odvíjel záporný hospodářský výsledek. Racionalizace provozu na Michalu umožnila personální posílení odborných útvarů. Ústav byl dovybaven různou technikou, služebními vozidly a zčásti i nábytkem.

Ústav je členěn na útvary, a to útvar ředitele, památkové péče, specialistů, evidence a dokumentace, archeologie a průzkumů.

Útvar ředitele zajišťuje základní agendu ústavu a to včetně právní služby a vnitropodnikové kontroly, správu majetku, BOZP a PO, ediční, publikační a prezentační činnost, provoz knihovny, ústavního archivu a fotografické práce. Začátkem roku byla věnovaná potřebná pozornost převzetí areálu národní kulturní památky Dolu Michal v Ostravě-Michálkovicích od Průmyslového muzea v Ostravě a jeho zpřístupnění veřejnosti.

Útvar památkové péče zajišťuje především agendu vyplývající z § 14 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči. Kromě vyřizování agendy k obnově nemovitých kulturních památek to také znamená sledování jejich stavebně technického stavu a využívání, přičemž zvýšená pozornost je věnována akcím na území městských a vesnických památkových rezervací, zón a ochranných pásem. Od 1. ledna 2000 také zajišťuje agendu související s ochranou a obnovou historických zahrad a parků, agendu zabývající se restaurováním a lidovou architekturou včetně územní ochrany vesnických sídel. Pracovníci útvaru sledují a zajišťují potřebné dokumentace pro všechny podpůrné programy pro obnovu kulturních památek včetně tzv. Havarijního-střešního programu. Dále spolupracují s ostatními útvary a Státním ústavem památkové péče v Praze na tvorbě různých koncepcí a zajišťují také modelové plány ochrany a zhodnocení městských památkových rezervací a zón. Neméně závažnou je i účast pracovníků útvaru v různých komisích a při výběrových řízeních.

Útvar specialistů zajišťuje průzkumy, vyhodnocování a agendu průmyslového dědictví. Dále zajišťuje evidenci a dokumentaci průmyslového dědictví.

Útvar evidence a dokumentace zajišťuje především evidenci a dokumentaci nemovitých a movitých kulturních památek. Na základě prováděných revizí i náhodných zjištění jsou doplňovány údaje k jednotlivým památkám, dále jsou vyhledávány a zpracovávány archivní podklady a evidenční listy k návrhům nových kulturních památek. Průběžně jsou doplňovány počítačové informační systémy ke kulturním památkám. Je zajišťována agenda dle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, včetně nezbytné součinnosti se Státním ústavem památkové péče v Praze. V rámci ISO je prováděno natáčení v církevních objektech včetně následného počítačového zpracování. Celoročně také probíhá spolupráce s policií a sledování provozu na zpřístupněných objektech.

Útvar archeologie zabezpečuje zejména záchranné a předstihové archeologické výzkumy a odborná vyjádření k projektové činnosti i územně plánovací dokumentaci. Koordinuje záchranné archeologické výzkumy na svěřených okresech.

Útvar průzkumů zajišťuje především zpracování stavebně-historických průzkumů nemovitých kulturních památek v souladu s metodikou Státního ústavu památkové péče v Praze. K 1. lednu 2001 bylo připraveno jeho sloučení s útvarem evidence a dokumentace.

Již několik let je také věnována potřebná péče úkolům výzkumu a vývoje, a to jak institucionálně financovaným, tak financovaným účelově.

Ing. arch. Jiří Gwuzd, CSc.
ředitel

SEZNAM ZAMĚSTNANCŮ PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU V OSTRAVĚ

**(včetně přehledu pracovišť)
k 31. prosinci 2000**

Oddělení	Pracovní zařazení	Telefon
Útvar ředitele:		
Gwuzd Jiří, Ing. arch., CSc.	ředitel	069/6133481/203
Kovalský Ladislav, Mgr.	vedoucí útvaru ředitele, právník	069/6133481/236
Dudek Rudolf	kastelán Dolu Michal, BOZP, PO	069/6231151
Juřena Eduard	řidič	069/6133481/236
Kulová Jana	referentka	069/6133481/221
Kuncová Hana	fotografka	069/6133481/206
Plášek Otto	průvodce Dolu Michal	069/6231160
Přepiora Radek, Mgr.	památkář	069/6231160
Purkyňová Jana	ediční a publikační činnost, vnitropodniková kontrola	069/6231160
Seberová Jana	knihovnice, archivářka, VTI	069/6133481/201
Svrchokrylová Milena	personalistka, mzdová účetní	069/6133481/235
Vontroba Oldřich, Ing.	průvodce Dolu Michal	069/6231160
Vymětalová Martina, Mgr.	ediční a publikační činnost	069/6133481/237
Útvar památkové péče:		
Krčmář Igor, Ing. arch.	vedoucí útvaru	069/6133481/230
Černá Michaela, Mgr.	památkář - okres Bruntál	0646/718266
Mezerová Ľubica, PhDr.	památkář - okres Bruntál	0646/718266
Lišková Silvie, Mgr.	památkář - okres Frýdek - Místek	069/6133481/234
Pangerová Šárka, Ing. arch.	památkář - okres Frýdek - Místek	069/6133481/229
Kaniová Petra, Mgr.	památkář - okres Karviná	069/6133481/207
Svátková Libuše, PhDr.	památkář - okres Karviná	069/6133481/231
Jurašková Markéta, Mgr.	památkář - okres Nový Jičín	069/6133481/216
Novosad Jaroslav, Ing. arch.	památkář - okres Nový Jičín	0651/52349
Kouřilová Danuška, PhDr.	památkář - okres Opava	0653/214441
Langerová Lucie, Ing. arch.	památkář - okres Opava	0653/214441
Niklová Maria, Ing.	památkář - okres Ostrava	069/6133481/218
Paclová Hana, Ing. arch.	památkář - okres Ostrava	069/6133481/219
Halamíčková Věra, Ing. arch.	památkář - okres Vsetín	0651/52349
Halamíčková Alena, Ing.	památkář - historické parky a zahrady	069/6133481/246
Bartošová Marie, Ing. arch.	památkář - lidová architektura	069/6133481/216
Ševčíková Zita, Mgr.	památkář - lidová architektura	069/6133481/216
Bínová Fidirichová Šárka, Mgr.	památkář – restaurování	069/6133481/220
Dědková Libuše, PhDr.	památkář - restaurování	069/6133481/218
Útvar specialistů:		
Matěj Miloš, Ing. arch. Dr., Dr.	vedoucí útvaru	069/6231160
Borovcová Alena, Bc.	památkář - technické památky	069/6231067
Kynclová Jana, Ing.	památkář - technické památky	069/6231067
Ryšková Michaela, Mgr.	památkář - technické památky	069/6231067
Útvar evidence a dokumentace:		
Levá Pavla, PhDr.	vedoucí útvaru	069/6133481/232
Gavendová Marcela, Mgr.	památkář	069/6133481/210
Greiplová Zdeňka	památkář - dokumentátorka	0653/214441
Jančarová Markéta, Bc.	památkář	069/6133481/231
Janotová Šárka, Bc.	památkář - dokumentátorka	069/6133481/214
Matějková Pavla, Bc.	památkář - dokumentátorka, <u>ISO</u>	069/6133481/215
Rosová Romana, Mgr.	památkář - popisy památek, archivní průzkumy	069/6133481/248
Stalmachová Ludmila	památkář - dokumentátorka, ISO	069/6133481/247
Strakoš Martin, Mgr.	památkář - popisy památek	069/6133481/247
Streichlová Jana	památkář - dokumentátorka, ISO	069/6133481/247
Svobodová Radmila, Bc.	památkář - dokumentátorka, ISO	069/6133481/215

Útvar archeologie:

Štabrava Pavel, Mgr.	vedoucí útvaru	0653/215485
Kouřil Pavel, PhDr., CSc.	archeolog	0653/215485
Kavanová Helena	administrativní pracovnice	0653/215485
Kiecoň Marek	archeolog	0653/214441
Koudelová Jana	dokumentátorka	0653/214441
Ott Tomáš, Mgr.	odborný pracovník	0653/214441
Pravdová Hana	dokumentátorka	0653/215485
Šenková Věra	laborantka	0653/215485
Šil Jiří, Bc.	konzervátor	0653/214441
Teryngerová Hana, PhDr.	archeolog	0653/214441
Zezula Michal	archeolog	0653/215485
Zezulová Michaela	dokumentátorka	0653/215485

Útvar průzkumů:

Goryczková Naděžda, Ing. arch.	vedoucí útvaru	069/6133481/220
Augustinková Lucie, Mgr.	terénní průzkumy	069/6133481/248
Grůza Antonín, PhDr.	archivní průzkumy	069/6133481/217

PŘEHLED PRACOVÍŠŤ ÚSTAVU

Ostrava - Přívoz, Korejská 12, PSČ 702 00 - útvary ředitele, památkové péče, evidence a dokumentace, průzkumů

tel.: 069/6133481

tel./fax: 069/6133128

e-mail: spuo@ostrava.pamatky.cz

NKP Důl Michal, ČSA 95/413, PSČ 715 01 Ostrava - Michálkovice - detašované pracoviště útvaru ředitele a specialistů

tel.: 069/6231160

tel./fax: 069/6231067

e-mail: pamatky@volny.cz

Bruntál, Zámek v Bruntále, Zámecké náměstí 5, PSČ 792 11 - detašované pracoviště útvaru památkové péče

tel.: 0646/718266

e-mail: pamatkybr@volny.cz

Opava, Holasická 12, PSČ 746 01 - detašované pracoviště útvaru památkové péče

tel.: 0653/214441

e-mail: opava@pamatky.cz

Opava, Bezručovo náměstí 1, PSČ 746 01 - detašované pracoviště útvaru archeologie

tel.: 0653/215485

e-mail: puo@c-mail.cz

Rožnov pod Radhoštěm, Palackého 484, PSČ 756 61 - detašované pracoviště útvaru památkové péče

tel. 0651/52349

VĚDECKÁ RADA PAMÁTKOVÉHO ÚSTAVU V OSTRAVĚ

Vědecká rada je poradním orgánem ředitele zřízeným v souladu s organizačním řádem ústavu. Je složena z významných odborníků oboru a oborů souvisejících s činností ústavu. Těžiště její činnosti spočívá v oblasti řešení nejvýznamnějších problémů oboru památkové péče a praxe památkového ústavu. Členství ve vědecké radě je čestné.

ABECEDNÍ SEZNAM ČLENŮ

1. Ing. arch. Karel Biňovec, ředitel
Památkový ústav v Olomouci, Horní náměstí 10, Olomouc
2. Doc. PhDr. Ivo Hlobil, CSc., historik umění, zástupce ředitele,
Ústav dějin umění Akademie věd ČR, Hřebíkova 10, Praha 4
3. Doc. PhDr. Petr Holý, Dr., historik umění,
Filozofická fakulta Ostravské univerzity, Zahradní 1, Ostrava 1
4. Mgr. Pavel Jerie, náměstek ředitele

- Státní ústav památkové péče v Praze, Valdštejnské nám. 3, Praha 1
5. Ing. Karel Kalvoda, ekonomický náměstek ředitele,
Státní ústav památkové péče v Praze, Valdštejnské náměstí 3, Praha 1
  6. PhDr. Irena Korbelářová, historička, odborná pracovnice,
Slezské zemské muzeum v Opavě, Nádražní okruh 31, Opava
  7. Ing. Vítězslav Koukal, CSc., ředitel
Valašské muzeum v přírodě, Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm
  8. PhDr. Pavel Kouřil, CSc., archeolog, ředitel,
Archeologický ústav Akademie věd ČR v Brně, Královopolská 6147, Brno,
  9. Ing. arch. dr. Miloš Matěj, Dr., architekt, statutární zástupce ředitele, vedoucí útvaru specialistů,
Památkový ústav v Ostravě, Korejská 12, Ostrava - Přívoz
  10. PhDr. Jiří Merta, archeolog, samostatný vědecký pracovník industriální archeologie,
Technické muzeum v Brně, Purkyňova 99, Brno
  11. Prof. PhDr. Jan Sedlák, CSc., historik umění,
Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, ústav teorie dějin, architektury a rekonstrukce památek, Poříčí 5, Brno
  12. Doc. ing. Barbara Stalmachová, CSc., odborná asistentka, pedagožka,
Fakulta hornickogeologická Vysoké školy báňské - Technické univerzity, Institut enviromentálního inženýrství, třída 17. listopadu, Ostrava - Poruba
  13. Doc. PhDr. et PaedDr. Jindřich Vybíral, teoretik architektury, prorektor pro styk s praxí a zahraniční styky, Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, nám. Jana Palacha 80/3, Praha 1
  14. Doc. PhDr. Pavel Zatloukal, historik umění, ředitel,
Muzeum umění Olomouc, Denisova 47, Olomouc
  15. Prof. Ing. arch. Helena Zemánková, CSc., architektka, prorektorka pro zahraniční styky,
Fakulta architektury Vysokého učení technického v Brně, Poříčí 5, Brno.

Hodnocení podmínek a činností v roce 2000

A. HODNOCENÍ HLAVNÍCH ÚKOLŮ ZADANÝCH ZŘIZOVATELEM

Průběžně byl zajišťován zvýšený odborný památkový dozor nad obnovou kulturních památek subvencovaných v rámci programů ministerstva kultury na úseku památkové péče včetně jejich koordinace. Do Programu regenerace MPR a MPZ bylo zařazeno celkem 36 akcí, do Programu restaurování movitých kulturních památek 12 akcí, do Programu zachrany architektonického dědictví 2 akce a do Programu zachrany VPR a VPZ 3 akce.

Byla zajištěna alokace dotací v Havarijním-střešním programu dle platných metodických zásad ministerstva kultury, týkající se celkem 20 akcí, které jsou všechny vyúčtovány a uzavřeny.

Byla provedena koordinace Programu podpory záchranných archeologických výzkumů. Byly vybrány tři akce, které byly v plném rozsahu realizovány.

V rámci zpracování plánu zásad památkové ochrany a hodnocení území městské památkové rezervace nebo městské památkové zóny došlo k vypracování elaborátu pro MPZ Bruntál a výsledek byl předán MK ČR.

Byla provedena aktualizace návrhu MPZ s korekcí hranic MPZ a grafickým zhodnocením území týkající se: Budišova nad Budišovkou, Hradce nad Moravicí, Rýmařova, Frenštátu pod Radhoštěm a Karviné.

Byl zpracován podklad pro prohlášení MPZ Vítkovice. V průběhu 1. pololetí proběhla jednání mezi zástupci MMO, Vítkovic, a. s. a Památkového ústavu v Ostravě k řešení zachování tzv. dolní oblasti Vítkovic, a.s. Na základě těchto jednání byl vymezen přesný rozsah území, na kterém není vlastníku povolena těžba šrotu a likvidace technického zařízení a budov až do doby, než bude zpracována studie řešící rozsah zamýšleného skanzenu a budoucí využití celé oblasti. Závěry byly přeneseny do situačních map a předány MMO a Vítkovicím, a. s.

Došlo k personálnímu posílení odborného úseku organizace pro činnosti spojené s uplatňováním zásad podle Úmluvy o ochraně architektonického dědictví Evropy – k 1. 3. 2000 byl přijat jeden odborný pracovník.

Krajské setkání s pracovníky okresních úřadů z úseku památkové péče a Památkové inspekce MK ČR se uskutečnilo ve dnech 9. a 10. října v budově zámku Žerotínů v Novém Jičíně.

Dne 16. září 2000 byl pro pracovníky orgánů státní správy a samosprávy zorganizován Den otevřených dveří na státním památkovém objektu – NKP Dole Michal.

Okresní dny památek byly realizovány ve všech sedmi okresech, a to za účasti 20 pracovníků okresních úřadů, 38 pracovníků památkového ústavu a 109 ostatních hostů.

V tomto roce se nepřihlásilo žádné město do krajského kola soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace za rok 2000.

Byla provedena koordinace regionálního kola soutěže o Cenu za nejlepší přípravu a realizaci programu regenerace za rok 2000, včetně zajištění spolupráce s regionálním útvarem ministerstva pro místní rozvoj a pověřeným garantem Sdružení historických sídel ČMS.

V rámci spolupráce se Státním ústavem památkové péče v Praze:

- probíhá v rámci koncepce památkové ochrany kulturní krajiny (krajinné památkové zóny) v ČR projednávání vybraných krajinných zón, z 5 navržených se jeví jako reálné k prohlášení pouze 2, a to Hradec nad Moravicí a Štramberk.
- zástupci ústavu se aktivně účastnili zpracování podkladů a všech porad tzv. Koncepčního týmu Státního ústavu památkové péče v Praze.
- účast vedoucího ÚPP a pracovníků ÚED na poradách MK ČR, SÚPP i OkÚ Karviná a urgence smlouvy se zpracovatelem - firmou CMYK na dodání konečné verze SW Dědictví pro regionální památkové ústavy.
- pro zajišťování dlouhodobého úkolu reidentifikace nemovitých kulturních památek v České republice, podle zadání Státního ústavu památkové péče v Praze, byly přijaty dvě umělecké historičky a komplexně vybaveno jejich pracoviště. V současné době probíhá terénní průzkum na okrese Karviná a jsou zajišťovány potřebné mapové podklady, neboť u tohoto okresu je zpracována ve zdigitalizované formě pouze desetina území.
- V rámci úkolu přípravy podkladů pro zapsání vybraných lokalit do seznamu UNESCO byla s pověřenými pracovníky SÚPP organizována a uskutečněna exkurze po navrhovaných lokalitách.

V požadovaném termínu byla ve formě publikace vydána výroční zpráva o činnosti organizace za rok 1999 včetně rozboru hospodaření s finančními prostředky. Výroční zpráva byla zveřejněna také na webových stránkách památkového ústavu.

Dále byl vydán sborník přednášek „Celostátní setkání pracovníků zaměřených na restaurování památek“ a zabezpečena jeho distribuce podle požadavků, charakteru a stanoveného rozdělovníku.

Byly zpracovány poklady pro vydání cykloturistické mapy Vrbenska (přehled památkově chráněných objektů v dané oblasti se stručnou charakteristikou).

Dne 14. dubna 2000 byl za přítomnosti zástupců MK ČR, SÚPP, místní samosprávy a dalších hostů slavnostně otevřen areál národní kulturní památky Dolu Michal v Ostravě - Michálkovicích. Při příležitostech Mezinárodního dne památek a sídel (18. dubna), Mezinárodního dne dětí (1. června) a Dnů evropského dědictví (9., 10. a 16. září) byla památka zpřístupněna zdarma. Kromě úvodního divadelního představení „Průběžná O(s)trava krve“ se v prostorách Dolu Michal konaly tři výtvarné výstavy („Pocta“ – výtvarná díla umělců mladší a střední generace, „Perokresby těžních věží a důlních fotografií“ – od Ing. Stanislava Vopaska a „Klasika 2000“).

Pro zpřístupnění byly provedeny nezbytné úpravy objektů i jejich okolí, zpracován průvodcovský text a zajištění dva průvodci, pozvánky na slavnostní otevření a vernisáže výstav, vstupenky, propagační materiály včetně pohlednic a billboardů a veškerá nezbytná propagace a prezentace v hromadných sdělovacích prostředcích včetně vytvoření webových stránek Dolu Michal.

Průběžně je veden a aktualizován Ústřední seznam kulturních památek ČR. Zpracováno a odesláno na MK ČR bylo 194 návrhů nemovitých kulturních památek a 34 návrhů movitých kulturních památek. Zajišťovány byly snímky z katastrálních map a výpisy z evidence nemovitostí. Vytisknuto a zpracováno bylo 949 kontaktů do fotoarchivu. Pokračovalo doplňování zápisů z revize okresu Opava do evidenčních listů.

V rámci ISO bylo natočeno 20 církevních objektů; celkem je tedy v našem regionu natočeno 192 objektů. Revize byla zatím dokončena v okrese Frýdek-Místek a zahájena v okrese Karviná. Z programu MacArt je ke dnešnímu dni převedeno do programu MacArt Pro 1550 předmětů s opravenými a doplněnými položkami.

Průběžně jsou zpracovávána data k programu Dědictví. K 31. 12. 2000 bylo ukončeno zpracovávání záznamů z okresu Bruntál (63) a Ostrava (194), v okrese Frýdek-Místek je pořízeno 35 záznamů a v okrese Opava 176.

B. HODNOCENÍ VLASTNÍCH ÚKOLŮ

ÚTVAR ŘEDITELE

Podle organizačního řádu Státního památkového ústavu v Ostravě je útvar ředitele přímo podřízen řediteli a zajišťuje činnosti, které zahrnují sekretariát s osobní agendou, právní a ekonomickou agendu, ochranu objektů a majetku, knihovnu (zajišťuje plnění základních knihovnických služeb a doplňování knihovního fondu, zpracovávání přírůstků knih pro jednotlivá oddělení OBIS a také meziknihovní výpůjční službu podle požadavků pracovníků), fotolaboratoř (zabezpečuje fotografické práce dle plánovaných požadavků a požadavků vzniklých při operativní odborné činnosti) a od 1. ledna 2000 také metodicky řídí zpřístupněný objekt NKP Důl Michal.

V porovnání s předcházejícími roky došlo ke značnému navýšení administrativy ve všech oblastech jeho činnosti. Bylo to zapříčiněno především sloučením Průmyslového muzea v Ostravě s Památkovým ústavem v Ostravě, k němuž došlo na základě rozhodnutí MK ČR s cílem vytvoření zpřístupněného objektu NKP Důl Michal. Na základě této skutečnosti byl přepracován organizační řád a rozšířen předmět činnosti PÚ v Ostravě.

Hospodaření PÚ v Ostravě v roce 2000

Výnosy PÚ v Ostravě tvořily archeologický průzkum a dohled při výkopových pracích v lokalitách s potenciálním výskytem archeologických nálezů. Dále jej tvořily stavebně-historické průzkumy, prodej vstupenek ze zpřístupněného objektu NKP Dolu Michal, prodej vydaných publikací, reklama a nadační příspěvek.

	Rozpočet v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč
Archeologický průzkum		125
SHP		336
Reidentifikace		200
Vstupenky		22
Reklama		25
Kopírování		5
Celkem	1530	713
Tržby za prodané zboží		4
Nadační příspěvek		40
Ostatní výnosy - nájemné		27
- úroky		4
Celkem	1530	788

Vlastní výnosy nebyly v požadované výši splněny hlavně útvarem archeologie, a to z důvodu neuskutečnění některých stavebních akcí, u kterých se předpokládal finanční zisk. Obdobná situace byla také u stavebně-historických průzkumů. Přes veškerou snahu tuto situaci řešit náhradními akcemi se nepodařilo dosáhnout požadovaných výnosů.

Vyhodnocení nákladů (v tis. Kč):

Položka	Skutečnost 1999	Rozpočet 2000	Skutečnost 2000
výnosy celkem	14 917	20 098	19 456
příspěvek na činnost celkem	13 397	18 568	18 668
výnosy vlastní	1 520	1 530	788
náklady celkem	15 425	20 098	21 104
v tom: spotřebované nákupy	1 477	1 995	2 461
služby	4 113	6 347	6 718
osobní náklady		10 681	10 669
v tom: mzdové náklady		7 476	7 476
daně a poplatky	5	3	2
ostatní náklady	160	164	270
odpisy	651	908	984
hospodářský výsledek	- 507	0	- 1 648
investice	0	120	1 084
Počet pracovníků	44	58	58

Vykázaná ztráta hospodářského výsledku byla zapříčiněna:

- nesplněním rozpočtu v oblasti vlastních výnosů o 742 tis. Kč,
- překročením v položce materiál a energie o 466 tis. Kč z důvodu změny struktury zaměstnanců,
- překročením služeb o 371 tis. Kč z důvodu zvýšených oprav a údržby NKP Dolu Michal,
- nárůstem cestovného, telefonních poplatků, reprografických prací a fotoprací, seminářů a školení vlivem změny struktury zaměstnanců,
- navýšením ostatních nákladů v souvislosti se zaměstnáním náhradní vojenské služby,
- překročením položky odpisy o 76 tis. Kč v souvislosti s nákupem investičních prostředků,
- úhradou zvýšených nákladů na splnění neinvestičních účelových dotací.

Ústav nevykonával v roce 2000 žádnou hospodářskou aktivitu mimo hlavní činnost.

Rozbor rovnoměrnosti čerpání výdajů (v tis. Kč):

Čtvrtletí	Neinvestice	Podíl (%)	Investice	Podíl (%)
1	4.160	19,68	94	8,67
2	5.508	26,06	120	11,07
3	4.592	21,73	0	0
4	6.874	32,53	870	80,26
Celkem	21.134	100,00	1.084	100,00

Rovnoměrnost čerpání výdajů v jednotlivých čtvrtletích nebyla dodržena z důvodu omezení čerpání rozpočtu měsíčně a přidělu účelových prostředků až v měsíci červnu a červenci. Srovnání výše prostředků, poskytnutých ze státního rozpočtu v delší časové řadě, není srovnatelné z důvodu sloučení Průmyslového muzea v Ostravě s Památkovým ústavem v Ostravě.

V hodnoceném období se uskutečnily dvě zahraniční cesty do Polské republiky, a to na odborný seminář o průmyslových památkách a jejich prezentaci. Třetí zahraniční služební cesta, rovněž do Polské republiky, měla charakter převzetí vhodných zkušeností v oblasti prezentace a zpřístupnění průmyslové památky s možností jejího případného komerčního využití. Čtvrtá zahraniční cesta byla uskutečněna do Rakouska za nákupem odborné literatury. O uvedených cestách bylo podrobně informováno MK ČR, odbor památkové péče.

Mgr. Ladislav Kovalský
vedoucí útvaru ředitele

Provoz národní kulturní památky Dolu Michal

Dne 14. dubna 2000 byl ve 13.00 hod. slavnostně otevřen areál národní kulturní památky Dolu Michal v Ostravě - Michálkovicích. Této slavnostní události se zúčastnilo okolo 300 hostů, mezi nimi ředitel odboru památkové péče MK ČR Ing. arch. Jan Kaigl, primátor města Ostravy Ing. Evžen Tošenovský, starosta Michálkovic, zástupci SÚPP, místní samosprávy i dalších památkových ústavů. Součástí tohoto aktu byla i vernisáž výstavy výtvarných umělců regionu s názvem „Pocta“ a divadelní představení „Průběžná O(s)trava krve“.

Pro zpřístupnění byly provedeny nezbytné úpravy objektů a úprava jejich okolí, zpracován průvodcovský text a zajištění dva průvodci. Kromě vstupenek (po 30,--, 15,-- a 10,-- Kč) byly zajištěny pozvánky na slavnostní otevření, dva propagační materiály (leták „Za poznáním památek severní Moravy a Slezska“ a skládanka „NKP Důl Michal“), dva druhy pohlednic a propagačních billboardů. Samotné zahájení i vlastní provoz doprovázela rozsáhlá propagace v médiích, a to v regionálním i celostátním tisku, rozhlasu, televizi, kabelových televizích i na webových stránkách.

Bezúplatně byl areál zpřístupněn 15. dubna (139 návštěvníků), 16. dubna (73 návštěvníků), na Mezinárodní den památek a sídel 18. dubna (154 návštěvníků), 1. června (24 návštěvníků), v rámci Dnů evropského dědictví 9. - 10. září a 16. září (584 návštěvníků). Den otevřených dveří pro pracovníky orgánů státní správy a samosprávy se na Dole Michal uskutečnil dne 16. září 2000.

Ve spolupráci s Dopravním podnikem Ostrava, a. s. jezdily k Dolu Michal 18. dubna a 16. září 2000 historické trolejbusy.

Z dalších kulturních akcí je třeba zmínit výstavu Ing. Stanislava Vopaska „Perokresby těžních věží a a důlní fotografie“, která byla nainstalována od 16. září do 4. prosince a od 16. listopadu 2000 až do 17. ledna 2001 výstava výtvarných děl „Klasika 2000“.

Od slavnostního otevření 14. dubna do 31. prosince 2000 byla celková návštěvnost 2 690 lidí, z toho 1 077 zdarma.

Návštěvnost na Dole Michal v roce 2000:

měsíc	plné vstupné	zlevněné vstupné	Zdarma	celkem
duben	74	62	370	506
květen	46	173	-	219
červen	37	230	24	291
červenec	49	112	-	161
srpen	43	144	-	187
Září	15	76	584	675
říjen	16	141	2	159
listopad	55	262	77	394
prosinec	7	71	20	98
celkem	342	1 271	1 077	2 690

ÚTVAR PAMÁTKOVÉ PÉČE

V roce 2000 došlo k částečné náhradě za odcházející a dlouhodobě nepřítomné pracovníky, takže se předpokládalo klidnější plnění úkolů útvaru památkové péče. Přesun všech terénních odborných pracovníků (kromě technických památek - dolů, hutí a železnic), začátkem roku, poskytl útvaru památkové péče

lepší informovanost a rychlejší plnění úkolů. Odborní pracovníci ÚPP, včetně nových pracovníků, které se brzy zapracovaly, se věnují s maximálním úsilím záchraně památek in situ.

V okrese Bruntál byla letos zpracována, ve spolupráci s Okresním úřadem v Bruntále, publikace „Státní seznam kulturních památek“. Vzhledem ke skutečnosti, že autorka díla PhDr. Ľubica Mezerová byla v minulém roce, kromě běžné činnosti okresáře plošně největšího okresu, rovněž řešitelkou grantu Průzkum dochovaných objektů lidového stavitelství v okrese Bruntál (Inventarizační průzkum a soupis lidové architektury okresu Bruntál) a Plánu ochrany MPZ Bruntál, splnili pracovníci ÚPP v roce 2000 řadu dalších úkolů (dva granty, jeden institucionální úkol), celou agendu Havarijního-střešního programu a podklady pro financování ze všech ostatních programů, podklady pro Ústav územního rozvoje v Brně na téma Památky a cestovní ruch, vyhodnocení soutěže O cenu programu regenerace, apod. Všichni pracovníci Útvaru památkové péče pracovali aktivně v různých komisích od úrovně ministerstva kultury a SÚPP až po jednotlivá města, v tzv. Koncepčním týmu SÚPP, zpracovali téměř polovinu návrhů na prohlášení kulturních památek za PÚ v Ostravě, snažili se iniciovat používání programu Dědictví i na vlastním ústavu, v rámci možností publikovali, přednášeli na konferencích i vystupovali s ověřitelnými informacemi v médiích.

S tímto úvodem si dovoluujeme předložit značně redukováný výběr nejdůležitějších akcí, kterými chceme připomenout některé dramatické chvíle při projednávání i schvalování obnovy nemovitých i movitých kulturních památek a městských i vesnických památkových rezervací, zón a ochranných pásem. I přes připravované odchody na mateřskou dovolenou je již pracovní tým až na výjimky stabilizován, v památkové praxi respektován a schopen v rámci zákona prosazovat jen argumenty zachování památek ve svěřeném regionu.

V následující tabulce je uveden počet odborných vyjádření Útvaru památkové péče za rok 2000 (mimo agendu Havarijního-střešního programu, specialistů ÚPP - uvedeno v jiných bodech, bez zápisů z kontrolních dnů ap.) v jednotlivých stávajících okresech:

okres	ÚPD	rozhodnutí	ostatní	celkem
Bruntál	18	182	342	542
Frýdek-Místek	17	184	111	312
Karviná	13	240	120	373
Nový Jičín	11	288	54	353
Opava	57	370	146	573
Ostrava	1	550	330	881
Vsetín	5	175	91	271
Celkem	122	1 989	1 194	3 305

Ing. arch. Igor Krčmář
vedoucí útvaru památkové péče

Přehled práce v jednotlivých okresech

Okres Bruntál

V nejrozsáhlejším okrese regionu s největším množstvím kulturních památek, jednou vesnickou památkovou rezervací, jednou městskou památkovou zónou, dvěma vesnickými památkovými zónami a pěti ochrannými pásmy probíhala podobně jako v minulých letech řada oprav památek, připravovaná a sledovaná v rámci kompetencí a rozsahu působnosti památkového ústavu.

Významnou finanční pomoc při jejich opravách představovaly programy Ministerstva kultury ČR.

V rámci Programu záchrany architektonického dědictví byl odstraněn havarijní stav kolem hlásky na hradě Sovinci, kdy zatékáním do betonem spárovaného zdiva došlo ke zhroucení hradby horního hradu do 6. nádvoří a k nachýlení staticky nejdůležitější zdi pod hláskou do 5. nádvoří. Zeď byla staticky zajištěna a prostor mezi pláštěm věže a hradbou horního hradu z větší části zastřešen. Některé akce pokračovaly ještě z roku 1999: restaurování nástěnných maleb od Josefa Sterna v kostele Narození Panny Marie v Krnově a statické zajištění dřevomorkou napadeného krovu v zámku Hošťálkovy. Tu se mimo program započalo s restaurováním intarzovaného schodiště.

Z Programu regenerace MPZ byla v Bruntálu dokončena celková rekonstrukce vily Roberta Mildnera, kdy jí byla navracena pálená střešní krytina a otevřeny původní okenní otvory. Také bylo odvodněno zdivo bývalého panského domu (ZUŠ).

Program péče o vesnické památkové rezervace a zóny pomohl při záchraně deštěné stodoly s lamelovou střechou na parcele č. 380, kdy bylo opraveno deštění a střecha včetně položení břidlicové krytiny, opravena okna, deštění štítů a osazeny dřevěné žlaby na rychtě a zajištěna statika na chalupě čp. 94 v Malé Morávce.

S přispěním havarijního-střešního programu byl opraven krov a střecha presbytáře kostela sv. Kateřiny v Krasově a před úplným zničením zachráněn ojedinělý sklípek v Nových Heřminovech, kde bylo opraveno kamenné zdivo, deštění štítu, dveře a střecha včetně položení nové břidlicové krytiny.

K opravě památek byly využity i další programy. Z Programu obnovy venkova byla opravena střecha včetně krovu a obnovení odvětrávacích vikýřů a vyměněna střešní krytina za břidlicovou na kostele sv. Antonína Paduánského v Dubnici u Lichnova. Příspěvek z česko-německého fondu budoucnosti přispěl k celkové obnově rozhledny Hanse Kudlicha v Úvalně. Tuto kamennou rozhlednu z roku 1913 bylo nutné staticky zajistit, osadit na fasády odpadnuté žulové bloky, vyrobit repliky rozpadlých kamenných žlabů a opravit teracové dlažby. Restaurátorským způsobem bylo opraveno mauzoleum v přízemí.

Z velkých oprav a rekonstrukcí je jistě zajímavá oprava kostela sv. Ducha se špitálem v Krnově, kde došlo ke změně topného systému v bývalém kostele na vytápění konvektory, čímž bylo možné odstranit radiátory z nik vysekaných do kamenného zdiva lodi v 80. letech a využít kanálky v podlaze z toho samého období, opravit omítky zničené povodní v roce 1997 a rehabilitovat původní dvůr špitálu, tj. nejbližší okolí památky. V rámci přípravy a dohledu nad opravami jsme připravili i expozici, představující stavebně-historický vývoj komplexu spolu s exponáty městského muzea. Touto opravou zahrnující i opravu fasád došlo k rozšíření využití objektů a jejich zhodnocení.

Stálý dozor a spolupráci s vlastníkem - Muzeem v Bruntále - si vyžadovaly opravy a úpravy na hradě Sovinci (oprava hlásky, třetí brány, pátého nádvoří, kde se budovala další část pavlačí, úpravy koníren, příkopu, remtru na expoziční prostory, restaurování sgrafit a kamenných portálů, celkové čištění všech prostor a prostranství unikátní pevnostní architektury) a zámku v Bruntále, kde se pokračovalo v opravách kamenné dlažby a balustrády sally tereny, na odstraňování dřevomorky z podlah a jejich výměně, opravě kanalizace a především na řešení problematiky vztlínající vlhkosti v přízemí. Problematika vlhkosti, zatékání a vznik dřevomorky byla řešena i na zámcích v Dívčím Hradu, Hošťálkovech a Jindřichově, kde jsme dozorovali i opravu ohradní zdi.

Pokračovala tradičně dobrá spolupráce státní památkové péče s Ostravsko-opavským biskupstvím římskokatolické církve při záchraně církevních památek. S velkým přispěním Okresního úřadu v Bruntále byla opravena věž kostela sv. Jana Křtitele v Rýžovišti, střecha na kapli sv. Anny kostela sv. Maří Magdaleny v Horním Městě, pod kterou se restauruje freska Ignáce Oderlitzkého, část střechy na kostele sv. Jakuba Staršího v Dolní Moravici, zrestaurována historizující výmalba hlavního sálu fary v Horním Benešově a byl zajištěn mykologický průzkum krovu kostela sv. Mikuláše v Úvalně. Zásypem archeologických vykopávek, položením podlahy a konzervací renesančních náhrobníků pokračovaly opravy v kostele sv. Martina v Bohušově, dále úpravy v minoritském klášteře v Krnově, který se navrácí k původnímu využití, opravou krovu, výmalbou interiéru a terénními úpravami načas skončily opravy kostela sv. Mikuláše v Lichnově, výmalbou, položením mramorových podlah skončily rozsáhlé opravy povodněmi postiženého kostela Nanebevzetí Panny Marie v Branticích a kostela Navštívení Panny Marie v Městě Albrechticích, opravou krovu byla dokončena první etapa oprav kostela sv. Mikuláše v Hynčicích. Započato bylo s opravou šindelové krytiny na dřevěném kostelíku sv. Hedviky ve Vidlech, fasády na kostele sv. Michala v Rýmařově, celkovou obnovou kostela sv. Benedikta v Krnově - Kostelci a rozlehlé dřevěné klenby kostela Panny Marie Těšitelky v Bruntále, která je napadená dřevomorkou, prostupující až do zdiva. Problém musel být vyřešen velmi citlivě z důvodu nemožnosti vstoupit na klenbu, která zároveň nese nástěnnou malbu.

Kromě řešení účelově financovaného projektu „Průzkum dochovaných objektů lidového stavitelství v okrese Bruntál (Inventarizační průzkum a soupis lidové architektury okresu Bruntál)“, v rámci kterého byla v roce 2000 zpracována oblast Osoblažska, byla velká pozornost věnována opravám a obnově památek jedinečné jesenické lidové architektury: Na chalupě čp. 144 v Janovicích bylo zachraňováno roubení, podlahy a řešeno celkové odvodnění, na chalupách čp. 163 a 53 v Malé Morávce se zajišťovala oprava krovů, střechy, oken a štítů, na chalupě čp. 302 v Heřmanovicích se započalo s celkovou rekonstrukcí. V rámci vesnických památkových zón a rezervace byly neustále řešeny problémy kolem záchrany a opravy roubení, střech včetně krovů, skladby podlah, odstraňování vztlínající vlhkosti ze zdiva a novostaveb (rodinné domy a pensiony, garáže a hospodářské budovy), které jsou v rámci původní roztroušené zástavby jednotlivých domů skutečným problémem.

Z městské architektury vyžadovala největší úsilí záchrana před demolicí unikátního městského domu čp. 35 v Krnově s renesančním jádrem s klenbami i v patře a dvěma mohutnými dymníky, u kterého byl zadán klasicistní trakt po povodni v roce 1997 stržen. Po mnoha jednáních a vstřícném postoji nových zástupců radnice bylo pro dům nalezeno vhodné využití a schválena studie úprav. Podobný problém jsme řešili u návrhu demolice domu na náměstí Míru 7a v Bruntále, kterou se zatím nepodařilo odvrátit. Ve městech, kde je MPZ a ochranná pásma, se řešily především opravy fasád, umístění reklam, plynofikace včetně umístění skříní do fasád, podkrovní byt a s ním spojené umístování a vzhled střešních oken nebo vikýřů a přístavby. Provedena byla celková obnova lázeňského domu Bezruč a dílčí úpravy lázeňských domů Libuše a Letní lázně v Karlově Studánce. V rámci projektu MK ČR Zásady památkové ochrany území historických měst pro rok 2000 bylo vyhotoveno Zhodnocení a plán ochrany MPZ Bruntál (35,16 ha, 159 domů).

Mnoho práce bylo provedeno v oblasti projekční přípravy. Celková obnova byla projekčně připravena u městských domů na náměstí Míru 7, 11 a ul. K. Čapka 4 v Bruntále, rozhledny na Cvilíně, sportovní haly v Krnově, proměně na rekreační objekty stodoly na parcele č. 117 a prodejně potravin MAJA v Malé Morávce, fary v Lichnově, kostela sv. Benedikta v Kostelci, kapli v Dívčím Hradu, Osoblaze, Moravskoslezském

Kočově, areálu kostel sv. Antonína Paduánského v Dubnici. Připraveno bylo také osm novostaveb v chráněných územích. Projekčně bylo připraveno mnoho dílčích úprav především na fasádách a řešení interiérů.

Samostatnou a mnohdy značně složitou situaci představuje vyjadřování se k územně plánovací dokumentaci. Především do územních plánů ve všech stádiích se snažíme vložit informace nejen o stávajících památkách a plošné ochraně, ale i o dalších památkových a architektonických hodnotách obce (hodnotné objekty a soubory, historický půdorys, kulturní krajina) a ve velké míře ovlivnit regulativy výstavby. Vyjádření v tomto smyslu, tj. po podrobném terénním průzkumu, doplněném někdy i o průzkum archivní, jsme podali k územním plánům v Bílčicích, Dětřichově, Dívčím Hradu, Heřmanovicích, Horním Benešově, Janově, Jindřichově, Rýmařově a Valšově i změně územního plánu VÚC Jeseníky. Další vyjádření se týkala návrhů zadání ÚP, dálkových tras plynovodů a telefonních kabelů. Samostatnou kapitolou je detailní řešení interiérů měst (náměstí Míru v Bruntále, Mírové náměstí v Horním Benešově a pěší zóna a regulační plán OPP v Krnově), které představovaly intenzivní bádání v archivech a muzeích.

Publikace Seznam nemovitých kulturních památek okresu Bruntál obsahuje aktualizované údaje včetně snímků z katastru a fotografií objektů, map a leteckých snímků plošně chráněných území.

Pracovnice okresu (od srpna 2000 dvě) provedly revizi movitých kulturních památek v pěti kostelech a spolupracovaly i na dalších. Dále byl zpracován památkový fond Muzea v Bruntále, kde se již několik let podílíme na přípravě a doplňování expozice zámku a hradu Sovince.

Z hlediska péče o historické zahrady a parky bylo nejvýznamnější akcí dokončení regenerace barokní lipové aleje na Uhlířském vrchu v Bruntále. Obnova byla připravována od r. 1996 a dokončena po přerušení, způsobeném důsledky povodní, v roce 2000. Nákladem 2,48 mil. Kč (z prostředků Státního fondu pro životní prostředí a Městského úřadu v Bruntále) byla obnovena čtyřřadá cca 230 let stará alej, tvořící významnou dominantu města. V Linhartovech zajistil Obecní úřad v Městě Albrechticích radikální pročištění náletového porostu v ose průčelí zámku a připravuje se dokumentace k ošetření významných stromů v parku. Byla zahájena obnova parčíku v Městě Albrechticích. Zatím došlo k vyčištění náletových a poškozených dřevin, terénním úpravám a likvidaci odpadu. Záměrem Lesní správy v Městě Albrechticích je obnovit park spolu s přilehlým areálem Dubového kopce. Dokončena byla také obnova významného parku sbírkového charakteru v Krnově - Chářově, který byl značně poškozen důsledky povodní v roce 1997. Zde se realizovaly náročné terénní úpravy, obnova vodních prvků, cestní síť a dosadba.

Značné úsilí je na okrese věnováno propagaci památek a památkové péče spoluprací s médii především ČT Ostrava a přednáškovou činností.

PhDr. Ľubica Mezerová
samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Okres Frýdek-Místek

Obdobně jako v ostatních okresech proběhla v okrese Frýdek-Místek řada oprav sledovaných a koordinovaných v rámci památkového dohledu, z velké části za finanční podpory okresního úřadu.

S podporou získanou v rámci Programu zachrany architektonického dědictví bylo prováděno restaurování sgrafit na renesančním čtyřkřídlém zámku s arkádovým dvorem ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. Práce prováděli restaurátoři za dohledu a konzultací pracovníků památkové péče. Zdárně byla dokončena dvě křídla zámku a v letošním roce se bude v těchto pracích pokračovat. Je plánována a projekčně připravena celková rekonstrukce této kvalitní renesanční architektury a připravuje se také obnova okolního parku. Začalo se se sanačními pracemi v suterénu a pro využití těchto prostor se zde snižují podlahy a probíhá archeologický průzkum. Všechny práce jsou sledovány na pravidelných kontrolních dnech.

Byly dokončeny práce na celkové rekonstrukci basiliky Navštívení P. Marie ve Frýdku. Tato rekonstrukce významné barokní dvouvěžové jednodílné architektury probíhala po dobu 6 let za finanční podpory Programu zachrany architektonického dědictví a okresního úřadu. Byly dokončeny sanace krovu, pokrytí měděnou krytinou, celková fasáda, restaurování a čištění kamenných pískovcových prvků (sokl, schodiště, balkón ...). Všechny práce byly provedeny velmi kvalitně a odborně. Celková rekonstrukce výrazné městské dominanty tak dospěla ke zdárnému konci.

Z programu regenerace byly spolufinancovány opravy městských domů v MPZ Frýdek a Místek. Jedna akce zařazená do programu se týkala restaurátorských prací - Restaurování vitrážových oken v rokokovém kostele sv. Jana a Pavla v Místku.

V MPZ Brušperk bylo z tohoto programu přispěno na rekonstrukci nádvoří domu čp. 22 (Městský úřad v Brušperku). Barokní budova městského úřadu s jednopatrovou dvorní přístavbou z 19. století spolu tvoří funkční celek. Na nádvoří i na dvorním traktu jsou nevhodné novodobé stavební zásahy. Je snaha objekt od těchto zásahů očistit a rehabilitovat. Nádvoří bylo předlážděno pískovcovou dlažbou a ocelové zábradlí na pavlači nahrazeno kovářsky zpracovaným zábradlím.

Dílčí opravy proběhly na zámku v Horních Tošanovicích, kde byly vyměněny okapy za měděné, a provedena výměna oken a nová fasáda.

Za velmi zdařilou akci památkové obnovy lze pokládat celkovou rekonstrukci barokního zájezdního hostince ve Frýdku. Kvalitu opravy umocnilo provedení krytiny z tašek bobrovek na barokní konstrukci krovu. S respektem k původním tesařským konstrukcím byla provedena i tesařská oprava krovu. Všechny práce by-

ly důkladně konzultovány jak s projektantem, tak s prováděcími firmami. Konzultovaly se kovářské i truhlářské práce přímo v dílnách řemeslníků. Aby byla zachována barokní dispozice hostince, byla kuchyně pro současné potřeby realizovaná v přístavbě. Velmi zdařilý je i interiér restaurace se stylovými a dobovými prvky (dubové stoly, kamna, kovářské elementy).

Další velmi zdařilou akcí bylo dokončení celkové opravy střechy na faře v Paskově. Jako v předchozím případě i zde byly provedeny kvalitní opravy tesařských konstrukcí krovu francouzské střechy a budova fary byla velmi zhodnocena návratem k původní břidlicové krytině.

V obci Dobrá byla dokončena celková obnova typem ojedinělé barokní sýpky, která je součástí areálu domu č. 20 a tvořila s ním kdysi tzv. „Panský dvůr“.

V okrese dominovaly opravy kostelů. Z nejrozsáhlejších lze jmenovat kostel Všech Svatých v Metylovicích, kde byla provedena celková obnova věže, dřevěný kostel Božího těla v Gutech - zde byla provedena sanace nosného sloupu věže a v Brušperku u kostela sv. Jiří byla opravena zeď a křížové cesty kolem kostela.

Za přispění okresního úřadu proběhlo hodně restaurátorských prací a z Programu restaurování byl v kostele sv. Jana v Místku zrestaurován oltářní obraz a ve Frýdku v kostele sv. Jošta zrestaurovány dva oltáře.

Odborně a za dohledu pracovníků památkové péče byly ošetřeny dřeviny v zámeckém parku v Šenově a byla provedena obnova parku v Plicním sanatoriu v Jablunkově.

Z prostředků Okresního úřadu ve Frýdku-Místku, referát regionálního rozvoje a životního prostředí, byly financovány náročné pěstební zásahy, terénní úpravy a rozsáhlé dosadby v parku u sanatoria v Jablunkově, který se stává opět jedním z nejvýznamnějších sbírkových areálů v ČR. Dokončena byla první etapa obnovy parku v Šenově, zpracována studie obnovy a probíhá postupná regenerace. Intenzivní údržba je věnována zámeckému parku v Hukvaldech. Zároveň byla ošetřena a dosazena část lipové aleje vedoucí ke zřícenině hradu.

Ing. arch. Šárka Pangerová
samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Okres Karviná

Nejsledovanější stavbou v okrese během uplynulého roku se prokazatelně stala rekonstrukce vedlejšího křídla fryštátského zámku - Lottyhausu. Vysokým finančním příspěvkem z Programu regenerace MPR a MPZ se podařilo udržet dobrou úroveň postupné obnovy objektu. Od roku 1999 pokračovalo statické zajištění objektů se zpevňováním dochovaných kleneb. Navrhované rubové skořepiny byly minimalizovány na pouhé dvě. Byla provedena kompletní výměna krovu, u kterého bylo oproti projektu osazeno jedno pole s původními kolíkovými spoji, střecha byla pokryta kvalitní břidlicí spolu s vyplechováním úžlabí mědí. Dochované truhlářské prvky (dveře, zábradlí, okenice) jsou odborně restaurovány. Na opravách rekonstrukcí maleb a na nově odkrytých nástěnných malbách se bude podílet restaurátor.

K nejvýznamnějším opravám sakrálních objektů patřila už v předchozím roce započatá oprava fasády evangelického kostela v Havířově - Bludovicích. V roce 2000 přišla na řadu západní fasáda, ze které byl nejdříve odstraněn akrylátový nátěr a nahrazen kvalitním silikátovým, vyspraveno oplechování říms a vybudována kanalizace pro odvádění dešťové vody.

U renesančního kostela sv. Anny v Rychvaldě byly oklepany vnější a vnitřní omítky a vlhké zdivo bylo ponecháno k důkladnému proschnutí. Během roku 2001 budou práce na fasádách pokračovat.

Po ničivém krupobití ze srpna roku 2000 byl vážně poškozen střešní plášť kostela sv. Petra z Alkantary v Karviné - Dolech. Pohotová výměna zničené krytiny za tzv. eternitové šablony byla zkomplikována osazením nepovolených střešních výlezů, jejichž nezbytnou přítomnost investor zdůvodňoval nesnadným přístupem na střechu v rámci udržovacích prací. Referát regionálního rozvoje Okresního úřadu v Karviné jasně stanovil požadavek na jejich odstranění do kolaudace stavby v příštím roce.

V MPZ Karviná na Masarykově náměstí byly souběžně opraveny dva sousedící objekty - dům čp. 93 a 93, u kterých byl částečně rehabilitován původní vzhled dochovaný na dobových fotografiích. Obnovení štukových a architektonických prvků na fasádách a osazení skříňových výkladců bylo provedeno s maximálním úsilím přiblížit se původní podobě. Daří se tak pomalu rehabilitovat historické jádro města.

Významným krokem k oživení historického centra rozhodně bude po dlouhých letech projednáváná plánovaná rekonstrukce Masarykova náměstí. Započaté předláždění přilehlých ulic - ulice Svatováclavská - bude letos pokračovat spolu s obnovou prostranství před zámkem.

Dům čp. 64 na Hrnčířské ulici v MPZ Karviná prošel zřejmě jednoznačně kladnou přeměnou. Břizolitová šedá omítka, zaslepené sklobetonové výplně oken a řada kontejnerů, lemujících uliční stranu domu se po náročné opravě stala minulostí, kdy vyspravením střechy, osazením jednoduchých výkladců a dřevěných oken s citlivým přístupem k dochovaným truhlářským prvkům a kachlovým kamnům v interiéru.

Ochranné památkové pásmo Starý Bohumín zaznamenalo velmi zdařilou opravu řadového měšťanského obytného domu ve Slezské ulici čp. 12, spočívající v celkové opravě fasád (doplnění chybějících architektonických prvků, odstranění druhotných zásahů), výměně truhlářských prvků za kopie předchozích a osazení nové tzv. eternitové krytiny.

Bez významné rekonstrukce v uplynulém roce zůstává ochranné památkové pásmo Orlová – Město. Navzdory tomuto faktu zde ale proběhla projektová příprava pro dům čp. 91, který s novým využitím obnoví svou bývalou slávu. S realizací se počítá v roce 2001.

Ochranné památkové pásmo kolem obytného souboru vybudovaného v duchu socialistického realismu v Havířově - Městě se potýká s relativním „mládím“ této výstavby, jedné z nejzdařilejších zrealizovaných urbanistických koncepcí SORELY na našem území. Specifika břizolitových fasád, použitých na obytných domech, nedovolují při aplikaci vnějších zateplovacích systémů, obnovit původní vzhled objektu. Po časově a na argumenty náročné diskusi s investorem - úřadem města, bylo upuštěno od zateplení objektu mateřské školky na Nábřeží čp. 5 v Havířově - Městě kontaktním polystyrenem. Provedení tohoto návrhu by jednoznačně narušilo proporce budovy, atiku a architektonické prvky na fasádě.

Neutěšený stav renesančního zámku v Rychvaldě vede pro přezíravý postoj majitele k trvalému rozkrádání nezabezpečeného majetku (vytrhávání podlahových prken, odstranění okenních křídel). Přes svolaná jednání a dlouhodobý tlak Okresního úřadu v Karviné nedochází k nápravě dnešního havarijního stavu. Po zřícení části nosné zdi pro trvalé zatékání do objektu byla odhalena část původních červených renesančních sgrafit, avizovaných již ve stavebně-historickém průzkum z roku 1984.

Po etapách pokračují práce na významné památce lidové architektury – na kostele Nanebevstoupení Páně v Dolních Marklovicích u Petrovic v Karviné. Uhnulý mohutný trám na základech stavby na severozápadní straně zapříčinil odklon západního ochozu od hlavní lodě. Jeho vyjmutím a nahrazením za použití tesářských spojů byla statická závada odstraněna. Při příležitosti této opravy bylo deštění západního ochozu nahrazeno svou přesnou kopií.

Na základě PD a za přispění SFŽP byla zahájena obnova parku v Karviné – Darkově, jejímž cílem je především ozdravení porostu parku a dosadby. Dále pokračovala obnova zámeckého parku v Karviné, došlo zejména k likvidaci nevhodných stavebních úprav z 60. let (bazén atd.) zpevnění a vyčištění Mlynky v areálu parku a zahájení rekonstrukce cest. V areálu byla také zahájena oprava Larischových koníren. Ukončena byla regenerace zámeckého parku v Orlové, na které se kromě městského úřadu podílely i důlní podniky, které kompenzují důsledky těžební činnosti.

Mgr. Petra Kaniová
samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Okres Nový Jičín

Náročnost a rozsáhlost výkonu odborného památkového dohledu na území okresu dokládá především počet plošně chráněných center měst, jsou zde 3 městské památkové rezervace, 3 městské památkové zóny a řada ochranných pásem. Zásadní význam pro obnovu památek má program regenerace jednotlivých památkových rezervací a zón.

V rámci přípravy na oslavy 750. výročí založení města Příbora byla realizována celková obnova dláždění náměstí Sigmunda Freuda včetně přilehlého loubí. Zde je možno velmi pozitivně hodnotit obnovu původní oblázkové dlažby v loubí domů čp. 14 a 15 na ulici Jičínské. Další etapou pokračovala celková památková regenerace objektu bývalé piaristické koleje čp. 50 - jižní fasáda do ulice Jičínské, která byla obnovena dle požadavků památkových orgánů včetně původní křivosti historických vrstev omítek. Další pozitivní akcí byla památková obnova fasády domu čp. 42 na náměstí S. Freuda. V průběhu roku 2000 byla připravena akce celkové obnovy vnějšího pláště farního kostela Narození P. Marie v Příboře. Byl zpracován stavebně-historický průzkum a stavebně-technická dokumentace výměny stávající plechové krytiny za původní krytinu z přírodní břidlice. Vzhledem k finanční a technické náročnosti byla akce zařazena do programu regenerace pro rok 2001.

Akcí zásadního významu byla v MPZ Bílovec regenerace plochy Slezského náměstí, kde stávající betonová plocha byla nahrazena kamennou dlažbou. Tato úprava bude mít zásadní význam vůči dalším připravovaným akcím většinou soukromých vlastníků domů na náměstí, pro které se tento přístup stane vzorem hodným následování.

Program regenerace MPR Štramberk pokračoval zejména regenerací dalších roubených domů - čp. 90 a 211, opravou hradebního systému města a průběžnou památkovou údržbou areálu hradu Trúba. Mezi tristní příklady nezájmu vlastníka o stav památkově chráněného objektu patří havarijní stav domu čp. 102 nacházejícího se přímo u vstupu do areálu Trúby, který ani přes několikeré urgencye, výzvy a upozornění nejeví nejmenší zájem o řešení situace tohoto před 2 lety vyhořelého domu.

V rámci realizace programu regenerace MPR Nový Jičín byla obnovena řada fasád domů na náměstí, mj. fasáda radnice čp. 1. Akcí dlouhodobějšího rozsahu je instalace historizujícího litinového městského mobiliáře na celém území MPR. Pozitivně je možno hodnotit připravované zpřístupnění jednoho z nejhodnotnějších renesančních měšťanských domů čp. 7 na náměstí, který byl po 10 letech uzavření získán soukromým investorem, v průběhu roku 2000 bylo připraveno jeho zpřístupnění a v současné době probíhá obnova objektu.

V Kopřivnici byla s pomocí příspěvku z Havarijního-střešního programu opravena střešní krytina hrobky rodiny Šustalovy, která byla obnovena za pomoci transferované původní historické keramické tašky z jiného objektu do původního stavu.

Dalšími akcemi zásadního významu, na které byl poskytnut příspěvek z Havarijního-střešního programu byl větrný mlýn v Bílovci, osadě Horní Nový Dvůr, kde byla obnovena původní krytina - dřevěný štípaný šindel, střecha areálu vodního mlýna v Odrách - Loučkách, kde probíhá postupná údržba a regenerace krovu s původní břidlicovou krytinou velkého formátu a střešní krytina kostela sv. Jiří v Bílovci - Lubojatech, která bude obnovena dle původního stavu v dřevěném štípaném šindeli.

Dlouhodobou akcí sledovanou nejen odbornou veřejností je celková regenerace a zpřístupnění perly moravského baroka - zámku Kunín, která v roce 2000 pokračovala vzhledem k nedostatku finančních prostředků pouze dílčími stavebně-technickými úpravami. Zásadní obrat se očekává v roce 2001. Akce je velmi pečlivě připravena, její zpřístupnění je po desetiletích devastace netrpělivě očekáváno kulturní veřejností celého regionu.

Podstatnou částí výkonu odborného památkového dohledu jsou objekty církevní. V roce 2000 to byly zejména kostel Všech Svatých ve Studénce - Butovicích a kostel sv. Mikuláše v Novém Jičíně - Žilině, kde probíhá postupná obnova celého vnějšího pláště včetně střešních krytin a fasád.

Pozitivně je možno hodnotit regeneraci původní krytiny z přírodní břidlice na zámku Studénka - Nová Horka, která nahradila nevhodné plechové tabule.

Z prostředků SFŽP a obecního úřadu byl obnoven zámecký park v Bartošovicích, kde byly provedeny terénní úpravy, obnovy chodníků a dosadby. Zahájena byla obnova zámeckého parku v Kuníně, kde došlo k pročištění porostu od náletových a poškozených dřevin, vyčištění vodoteče a rybníka. Probírky náletových dřevin v rámci údržby byly realizovány také v zámeckém parku ve Studénce.

Ing. arch. Jaroslav Novosad
samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Okres Opava

OPAVA - město

Další etapou pokračovala celková rekonstrukce bývalého kostela sv. Václava. Byla dokončena sanace a statické zajištění severní a východní fasády, přičemž v návaznosti na sanační výkopy za východní fasádou proběhl archeologický průzkum. Při obnově severní fasády boční lodi byla provedena v dochovaných fragmentech náznaková rekonstrukce průběhu kleneb zbořeného křídla kláštera a restaurátorsky byly ošetřeny všechny původní tufitové raně gotické články dochované včetně polychromie. Na fasádě kaple sv. Dominika a části fasády závěru (nad terasou) byla aplikována imitace probarvené gotické omítky nalezené ve fragmentech na zdivu. Byla provedena sanace krovu nad presbytářem a kaplí sv. Dominika.

Městský dům osvěty Petra Bezruče - byla zahájena celková oprava objektu bývalé Živnostenské a obchodní komory postavené podle projektu Leopolda Bauera. Byla vyměněna všechna okna a část truhlářských prvků interiéru, a podle výsledků podrobného stavebně-historického průzkumu byly plně rehabilitovány architektonické a výtvarné detaily řešení interiéru (původní sytá výmalba, svítidla, obklady, kryty radiátorů, nátery kovářských prvků). Součástí oprav byly statické a sanační zásahy. V roce 2001 bude oprava pokračovat rekonstrukcí fasády. V roce 1999 byla v rozporu s vyjádřením památkového ústavu a bez rozhodnutí výkonného orgánu provedena výměna krytiny, kdy byl původní šedý eternit nahrazen nevhodnou černou rastrovanou imitací břidlice.

Po třech letech byla dokončena celková generální oprava kostela Nejsvětější Trojice v Městských sadech velmi poškozeného při povodních v roce 1997. Celkově byly provedeny statické a sanační zásahy a úplná rekonstrukce interiéru včetně zhotovení nového mobiliáře a výměny částí truhlářských prvků tj. dveří. Konečnou fází byla v roce 2000 oprava fasád.

Pokračovala oprava fasády průčelí kostel sv. Ducha ošetřením kamenných portálů vstupů a repasí vstupních dveří.

Byly realizovány rozsáhlé sanační práce na východním křídle minoritského kláštera, které vyvolaly rozsáhlý archeologický průzkum v prostorách atria, ambitu, gotickém sále a zimním refektáři. Zjišťovacím restaurátorským průzkumem byla odkryta renesanční výmalba na klenbě ambitu, která bude výhledově restaurována. V zimním refektáři a v gotické síni byla položena nová dlažba, směrem do zimního refektáře došlo k otevření prostupů sloupů původního gotického sálu do zbarokizovaného pozdějšího prostoru refektáře. V průběhu stavebních prací byly veškeré nálezy zaměřeny a zdokumentovány v nálezové zprávě.

V klášteře zvaném Marianum pokračovala oprava fasád nádvoří.

Byly dokončeny opravy interiérů 1. NP domu U zavřené brány a Rottemberského domu (Masarykova třída); sanace provedeny v roce 1999.

Na budově Hlázky byly realizovány stavební úpravy v prostorách přízemí včetně přeřešení vstupní části, instalace nového výtahu a úprav v dispozici 2. NP. V okolí Hlázky na Horním náměstí byla provedena terénní úprava navazující na pěší zónu v centru města.

U měšťanského domu na Dolním nám. 22 byly zahájeny práce na rozsáhlém a náročném statickém zabezpečení, které zahrnovaly zajištění zdiva čelní fasády soustavou táhel, zajištění popraskané dvorní se-

verozápadní stěny podpěrným dřevěním, přibetonování podkopaných základů a provedení dodatečné izolace svislého základového zdiva objektu v havarijním stavu, dále byly provedeny sanace prostor suterénu a odstraněny násypy z kleneb a trámových stropů v úrovni všech podlaží.

Na Ostrožné ulici pokračovala oprava domu č. 6 úplným dokončením interiéru a provedením fasády.

U domu č. 8 bylo realizováno statické zajištění dvorní fasády.

V prostoru městské památkové zóny byla provedena oprava fasád u řady památkově nechráněných objektů, přičemž jako velmi zdařilou lze označit rehabilitaci původního architektonického detailu včetně úplné rekonstrukce a parteru domu na Horním náměstí č. 57 s výraznou novogotickou štukaturou. Také obnova secesní fasády rohového domu na ulici Růžová 14, druhorokokové fasády domu Hrnčířská č. 8 nebo novorenesanční fasády domu Ostrožná č. 5 probíhala podle dispozic památkových orgánů s velmi dobrým výsledkem.

OPAVA – okres

Pokračovala rekonstrukce tzv. Bílého zámku v Hradci nad Moravicí dokončením opravy západní fasády západního křídla včetně výměny truhlářských prvků a restaurace kovářského detailu balkónových mříží. Podél této nejdelší fasády zámekského objektu byla navržena a zčásti realizována terasa s kovovým ohrazením a provedena rekonstrukce původních schodišť a zídek. Byla dokončena úplná rekonstrukce fasád nádvoří včetně rehabilitace původních architektonických a výtvarných detailů spojovací chodby (přiznání pískovcových prvků ostění oken, říms, pultových stříšek pilířů atd.). Byly restaurovány vitráže z oken horních křídel arkádové chodby s heraldickými motivy knížat Lichnovských a spřízněných rodů z roku 1872.

Byla dokončena celková oprava zadního křídla zámku ve Velkých Hošticích s poměrně zdařilou půdní vestavbou realizovanou formou vikýřových oken do sedlové střechy. Architektonický návrh fasád byl zpracován na základě výsledků stavebně-historického průzkumu ve smyslu rehabilitace původního členění i barevnosti. Sanace zdiva předcházela v roce 1999. Investor akce – obec - využil možnosti dotací z programu regionálního rozvoje pro zřízení domu s pečovatelskou službou.

Pokračovala generální oprava vnějšího pláště kostela sv. Jana Křtitele ve Velkých Hošticích, která byla finální etapou stavebních zásahů (statika, sanace) realizovaných v důsledku poškození při povodních v roce 1997. Po průzkumu fasád bylo plně rehabilitováno pozdně barokní barevné řešení, synchronní s původní barevností zámku, s nímž tvořil kostel architektonicky i autorsky jeden celek (stavitel Jakub Pánek). Součástí rekonstrukce průčelí bylo provedení aliančního znaku v heraldické barevnosti.

Na zámku Raduň pokračovaly standardní údržbové práce: výmalba vestibulu, plynofikace kotelny, oprava portiku a balkónu průčelí, sanace a obnova zadláždění nádvoří.

V oranžerii v areálu zámku Raduň byly provedeny opravy stropní konstrukce a revidován stavebně-historický průzkum za účelem dopracování projektové dokumentace celkové opravy sledující rehabilitaci původního stavu.

Na zámku ve Velkých Heralticích pokračovala další etapou oprava fasád nádvoří.

Na zámku ve Štáblovicích byla realizována poměrně citlivá vestavba výtahu (charitní domov) a úprava vjezdu do areálu.

Na zámku v Bolaticích byla dokončena generální oprava objektu, která trvala od roku 1998. Započala celková rekonstrukce střechy kostela sv. Stanislava, nově byla smontována dřevěná konstrukce bání, opraveno pokrytí říms taškou bobrovkou. Na konci roku začala výměna vadné střešní krytiny a nosných částí krovu.

V roce 1999 byla projekčně připravena asanace hřbitovní kaple v Bohuslavicích. Na počátku roku byly dotaženy některé detaily dle starých fotografií, v září byla kapli navracena původní tvář a její součástí se stala smuteční síň.

Nadále probíhá rozsáhlá rekonstrukce zámku v Deštné, byly opraveny a místy znovu vystavěny sklepy pod pravou částí hlavního křídla.

Následkem velké vody v roce 1997 se zřítilo jedno pole kamenného zámekského mostu v Dobroslavicích. Jeho oprava si vyžádá nemalé finanční prostředky, ze strany vlastníka se spíše řeší jeho vyspání ze seznamu ÚSKP.

V létě byla dokončena diskutabilní rekonstrukce zámku v Dolních Životicích. Přes záporné stanovisko památkové péče byla stavba nevhodně tepelně odizolována, dle historických fotografií byla nešťastně v dnešních materiálech vystavěna oranžerie.

V Radkově byla nově pokryta střecha farního kostela Narození Panny Marie eternitem a po oklepání nevhodných omítek dostal kostel i novou fasádu. V průběhu roku byl rovněž zpracován stavebně-historický průzkum objektu.

SHP bylo letos zpracováno i na zámek v Hlučíně. V roce 2001 by měl být záměr města na jeho využití projekčně zpracován. Předpokládá se, že budova zámku bude sloužit jako kulturně informační centrum s knihovnou, vinárnou a společenskými prostory pro menší počet osob. V Hlučíně se pomalu pokračuje s opravou evangelického kostela financovaného z programu regenerace. Proběhla projekční příprava na vydláždění a mobiliář v ulici Ostravské a na Mírovém náměstí. Došlo k nevhodnému poskládání dlažebních kostek do rastru na ulici Ostravské, Mírové náměstí se pořád řeší. Z četných rekonstrukcí, oprav fasád a výměny oken v MPZ Hlučín stojí za zmínku započatá a na začátku roku 2001 dokončená oprava staré hasič-

ské zbrojnice z režného zdiva. Jedná se o citlivé zakomponování nového využití objektu (restaurace s hotelem) do staré dispozice a hlavně fasády.

V Kravařích byl dokončen nátěr dvorní fasády zámku.

Přízemí hlavního křídla zámku Litultovice bylo dle našich dispozic upraveno tak, že vyhovuje nám i přísným pravidlům pro provozování lékáren. Stěny byly vysušeny přirozenou cirkulací vzduchu představěnými sádkartonovými panely, byly odstraněny nevhodné zásahy do nosných konstrukcí z 80. let (příčky v klenbách, obklady) a objeven a asanován původní dveřní otvor.

Do dalšího roku přechází stavba charitního domu v Ludgeřovicích. Hodně problémů přineslo dozdivání otvorů a výměna poškozených částí v režném zdivu.

Generální oprava střechy na zámku v Šilheřovicích dává tušit další celkovou rekonstrukci zámeckého objektu v okrese. Přes počáteční nesouhlas s našimi dispozicemi ohledně výměny krytiny za původní břidlici dopadla oprava západního křídla zámku úspěšně. Nebyla nutná ani výměna celotepaných reliéfních vikýřů.

Podařilo se nám také otevřít několik let starý problém v otázce prohlášení za kulturní památku štitinského tvrziště. V době projednání územního plánu obce nebylo vyhověno našim podmínkám o ochraně tohoto objektu, dnes již zcela pod úroveň terénu. Společně s archeologickým oddělením probíhaly rozsáhlé diskuse na téma ochrany památky - nepamátky. Tento spor řeší v současné době MK ČR.

V tomto roce také započala opravou střechy rekonstrukce hřbitovní kaple kostela Neposkvrněného početí P. Marie ve Velkých Heralticích. Na té byl pomocí starých fotografií rehabilitován sanktusník. Celá střecha je kryta velkými (300 x 300 mm) šablonami břidlice.

Intenzivní péče byla věnována zámeckému parku v Hradci nad Moravicí. Dokončena byla obnova a vyčištění vodoteče a dvou rybníků v parku v Kravařích, úprava předprostoru zámku v Bolaticích, zásahy do porostu a dosadby v parku ve Velkých Heralticích, stejně jako náročná rekonstrukce parku v Dolních Životicích. Pokračuje se ještě v regeneraci parku v Litultovicích a Velkých Hošticích. Opět se nepodařilo zahájit obnovu zámeckých parků v Šilheřovicích a Dobroslavicích, kde je připravena projektová dokumentace.

PhDr. Dana Kouřilová

Ing. arch. Lucie Langerová

samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Okres Ostrava

Na kostele sv. Václava pokračovala celková rekonstrukce zařazená do Programu zachrany architektonického dědictví. Byly prováděny práce na statickém zajištění severní kaple sv. Františka. Při dodržení stanovených podmínek památkového ústavu bylo statické zajištění dokončeno v prosinci 2000. Oproti původně navrhované rubové skořepině byla navržena metoda sešití s použitím pryskyřic. Po celou dobu prací byly sledovány sádkové terčíky provedené na všech významných trhlínách. Vodorovná ztužení kaple prostřednictvím kovaných pásků je realizováno ve třech výškových úrovních. Při provádění výkopu kanalizace u jižní fasády byla pod nánosem zeminy objeveny původní valounková dlažba, která bude zakomponována do návrhu celkové úpravy okolí kostela.

Do programu regenerace byla zařazena náročná oprava fasády městského domu na Hollarově ulici 14. Veškeré dochované štukové prvky byly provedeny v dobré kvalitě. Barevnost fasády byla stanovena na základě průzkumu omítek.

V dobré kvalitě je prováděna výměna oken v objektu České spořitelny na náměstí E. Beneše. V 1. etapě prací byla vyměněna okna ve 2., 3. a 4. nadzemním podlaží a v prostorách suterénu. Nové výplně jsou přesnými kopiemi původních dřevěných oken, včetně zachování kování pro otevírání horních dílů.

Probíhalo několik závažných jednání ve věci dostavby Bauhausu a rekonstrukci bývalých jatek. Rekonstrukce památkového objektu měla být ukončena již v roce 1996, ale díky nezájmu investora a zároveň majitele objektu a díky liknavosti přístupu stavebního úřadu nebyla ani započata. V r. 2000 investor požádal o možnost další nové výstavby, která si vyžádala změnu schváleného územního plánu, popření urbanistické struktury tohoto území. Návrh rekonstrukce historického objektu je proveden velmi necitlivě a po realizaci nové prodejní haly v jihozápadní části bude zcela potlačeno současné vizuální vnímání architektury této významné technické stavby.

K neproblematičtějším akcím patřila povrchová úprava části ulice Poštovní a Jiráskova náměstí. Vázla nejen komunikace při projednávání studie, ale výsledné dílo neodpovídá metodice úpravy památkové péče a tradičnímu historickému pojetí úprav náměstí v centru Moravské Ostravy.

Dále bylo provedeno několik oprav fasád objektů (budova Čs. televize na ul. Šmeralové, celková obnova fasády Investiční banky, podle výsledku SHP byla opravena fasáda objektu Menzy na Reální ulici, dále byly dokončeny fasády na domech Mlýnská 5 a Chelčického 12).

Řada dílčích oprav byla realizována na sakrálních stavbách. V Plesné byla opravena celá fasáda kostela včetně odvodnění drenáží v souladu s odsouhlasenou projektovou dokumentací. Bez jakékoliv konzultace s orgány památkové péče však byla provedena výměna okapového chodníku na betonovou mazaninu a výměna celého vydláždění areálu kostela betonovou dlažbou v barvě podzimu. S respektováním projektu byla opravena konstrukce krovu střechy na farním kostele Nanebevzetí P. Marie v Mariánských Ho-

rách. V Hrabové byla provedena výměna nosného sloupu u velmi významného dřevěného kostela z 16. století - farního kostela sv. Kateřiny - tradičními tesařskými spoji. Za podpory Havarijního-střešního programu byla provedena oprava ploché střechy Šlapetovy vily ve Slezské Ostravě, kde rovněž probíhá kompletní oprava fasády městské radnice na ul. Těšínské č. 35.

Zároveň došlo v loňském roce ke statickému zajištění kostela sv. Anny v Ostravě – Polance. Kostel byl postaven v neogotickém slohu se zděnými nosnými stěnovými konstrukcemi. Ve vstupní části je věž se zvonici. Střecha je sedlová nesená dřevěným krovem. Stavbu kostela prováděla stavební firma Kern a Blum z Opavy od července roku 1892 do září 1893, kdy byl kostel vysvěcen. Ale již po týdnu se zřítila věž kostela, která byla po pěti letech zrekonstruována. Příčiny zřícení věže podklady neuvádějí.

Kostel byl původně založen na dubových dřevěných pilotách, které po snížení hladiny podzemní vody postupně uhnily a ztratily tak statickou funkci stejně jako příčná a podélná vodorovná táhla v základových konstrukcích. Toto způsobilo statické narušení celého kostela především kleneb pod kůrem a zděného parapetu, poruchy kleneb hlavní kostelní lodi, poruchy kleneb na přechodu mezi těžší hlavní kostelní lodí a navažující oltářní částí kostela a dále poruchy kleneb v lehkém přístavku sakristie.

Na sanaci statiky kostela byly zpracovány dva projekty. První byl zpracován běžně používanou technologií sanací kleneb pomocí přídavných rubových betonových kleneb. Tato sanace pomocí nové rubové klenby zvětšila zatížení podporujících konstrukcí, což by vyvolalo nutnost rozšíření základů z vnější i vnitřní strany obvodových zdí kostela. Rozšíření základů z interiérové strany s sebou nese z hlediska zájmu památkové péče další nežádoucí stavební úpravy, tj. odstranění stávající vnitřní dlažby v kostele a tím narušení autenticity interiéru kostela.

Druhý a jednodušší způsob sanace, který byl použit je následující:

- sanace kleneb pomocí polyuretanových pryskyřic. U této sanace se zachovává původní způsob namáhání kleneb tlakem,

- u základů bylo provedeno vnější jednostranné rozšíření (dobetonováním) a to u základu věže, hlavní a příčné lodi o šířce 600 mm na celou výšku původních kamenných základů.

Náklady na realizaci u prvního způsobu sanace byly cca 21.525 tis. Kč, náklady u realizovaného způsobu jsou cca 7.823 tis. Kč, z čehož vyplývá úspora asi 13.702 tis. Kč, což není zanedbatelná částka.

Tento nový způsob sanace byl konzultován se specialistou na statiku prof. Ing. Jiřím Bradáčem.

Ing. arch. Hana Pačlová

Ing. Maria Niklová

samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Okres Vsetín

V okrese Vsetín byla realizována řada oprav sledovaných a koordinovaných v rámci odborného památkového dohledu. Mezi nejvýznamnější patřily akce zařazené do Programu zachrany architektonického dědictví. Z tohoto programu je již několik let finančně přispíváno na rekonstrukci národní kulturní památky, areálu Pustevny na Radhošti na Prostřední Bečvě. Tato akce pokračovala v roce 2000 statickým a konstrukčním zabezpečením objektu Maměnka. Rekonstrukce byla značně náročná vzhledem k tomu, že bylo potřeba vyměnit téměř polovinu všech prvků dřevěné konstrukce roubené stavby. Práce jsou prováděny ve vynikající kvalitě a v plném souladu s požadavky památkové péče. Velmi pozitivně lze hodnotit i značnou finanční podporu akce z vlastního rozpočtu Okresního úřadu ve Vsetíně. Z akcí zařazených do Programu zachrany architektonického dědictví pokračovala rekonstrukce bývalého panského dvora tzv. Maštálek ve Vsetíně. Byla ukončena etapa rozsáhlého statického zabezpečení objektu. Práce na této opravě značně zdržují nevyjasněné otázky ohledně konečného využití.

V rámci Programu regenerace MPZ Valašské Meziříčí lze pozitivně hodnotit postupnou úpravu povrchů v historickém jádru města a kvalitu jejich provedení. Další akcí programu byla rekonstrukce fasády měšťanského domu čp. 11, bývalé staré pošty. Omítky a barokní štuková výzdoba byla v 70. letech poškozena neprodyšným akrylátovým nátěrem. Jako nejvýznamnější akci programu lze hodnotit stavební a restaurátorskou obnovu novorenesančního schodiště s malbami, balustrádou a vázou v domě čp. 89. Tato obnova proběhla za pozorného památkového dohledu a značného finančního přispění státu. Vzhledem k tomu, že se jedná o prostor zpřístupněný, měla tato akce značně pozitivní ohlas u veřejnosti.

V rámci Programu regenerace MPZ Kelč byla provedena sanace objektu zdravotního střediska čp. 31 v souladu s požadavky památkového dohledu a po zpracování průzkumu příčin zvlhnutí objektu. Zásadní akcí programu však zůstává další etapa rekonstrukce kostela sv. Kateřiny. Objekt je učebnicovou ukázkou devastace historického zdiva použitím nevhodných stavebních a sanačních úprav v době minulé. Náprava je prováděna odstraňováním cementových břizolitových omítek v exteriéru, asfaltových nátěrů v interiéru a svedením povrchových vod do kanalizace. Dále je připravována úprava a rekonstrukce historického jádra města. Prvním pozitivním krokem je odstranění 11 kusů vzrostlých borovic z prostoru náměstí. Negativně však prostor náměstí ovlivnila plynofikace. Necitlivé zásahy a neústupnost plynářů jsou na okrese všeobecně známy.

Probíhala řada oprav kulturních památek z velké části za podpory Havarijního-střešního fondu a příspěvků okresního úřadu. V Rožnově pod Radhoštěm byl opraven krov věže dřevěného kostela českobratrské církve evangelické. Oprava byla zajištěna a provedena kvalitně, odbornou firmou. Proběhla také oprava krovu, včetně střechy věže objektu zdravotního střediska čp. 31 v Kelči. Pokračovala úprava interiérů a projektová příprava dalšího využití Staré radnice čp. 1 ve Vsetíně, jejíž celková rekonstrukce proběhla za finančního příspěvku z Programu zachrany architektonického dědictví v minulých letech. V Karolince pokračovala rekonstrukce areálu bývalého šenku čp. 18 rekonstrukcí tzv. malého chléva. U objektů kostelů sv. Jakuba Většího v Krásně, Nanebevzetí P. Marie ve Valašském Meziříčí, sv. Petra a Pavla v Kelči, sv. Cyrila a Metoděje ve Vidči a evangelického kostela v Huslenkách byly prováděny práce zaměřené na vysoušení zavlhčelého zdiva. Pozitivně lze hodnotit skutečnost, že veškeré sanační práce spočívají pouze v tradičních stavebních úpravách okolí objektů, opravě dešťové kanalizace, případně odstranění nevhodných cementových soklů a omítek. Dále byly provedeny průzkumy, a oprava dřevěných konstrukcí a krovů kostela P. M. Sněžné ve Velkých Karlovicích, kostela sv. Michaela archanděla v Liptále, roubené zvoničky ve Vidči. Opravy byly provedeny odborně, pouze v nejnútnejším rozsahu po řádném průzkumu a posouzení.

Byla dokončena dlouhodobě sledovaná akce, rekonstrukce zvonice kaple sv. Cyrila a Metoděje na Radhošti. Obnova probíhala za finanční a materiálové podpory občanů a všech obcí okresu. Přípravné, projekční a řemeslné práce byly prováděny odbornými firmami. Akce byla zdržena především kvůli zcela chaotickým majetkoprávním vztahům.

Na rok 2001 je připravena regenerace Dolního náměstí ve Vsetíně, které je součástí památkového ochranného pásma moderní architektury z 30. let 20. století architektů L. Hilgerta a A. Tenzera, budovy státní banky čp. 364. Návrh je výsledkem soutěže vyhlášené Městským úřadem ve Vsetíně.

Do plošné ochrany okresu lze zahrnout dvě MPZ, tři rozsáhlá ochranná pásma zahrnující městská historická centra, jednu VPZ, dvanáct ochranných pásem jednotlivých kulturních památek, dva významné areály národních kulturních památek. V letošním roce se podařilo se souhlasem města vyhlásit i památkové ochranné pásmo MPZ Kelč.

V Lešné byl otevřen rekonstruovaný zámecký park, menší úpravy byly provedeny v Liptále, Loučce, dokončena byla obnova parku v Brankách a náročná obnova městského parku v Rožnově pod Radhoštěm.

Ing. arch. Věra Halamičková
samostatný odborný pracovník útvaru památkové péče

Přehled restaurátorských prací probíhajících v roce 2000

V roce 2000 probíhalo 70 restaurátorských akcí, 30 restaurátorských akcí bylo připraveno.

Okres Bruntál

- BOHUŠOV - *kostel sv. Martina*, čtyři náhrobky z 2. poloviny 16. století. Konzervace tří náhrobků nalezených při archeologickém průzkumu, restaurování náhrobku ženy s dítětem, v roce 2001 bude tento náhrobek vyjmut ze zdi.
- BRUNTÁL - *kostel P. Marie Těšitelky*, obrazy z bočních oltářů - sv. Anna, Ukřižování.
- HEŘMÍNOVY - *pískovcový kříž s korpusem Krista*, datovaný 1733, konsolidace zkorodovaných kamenných částí, stažení trhlín, výměna zkorodovaných kovových čepů, úprava stupně pod podstavcem kříže.
- HORNÍ BENEŠOV - *fara*, sál ve 2. NP, rekonstrukce šablonové výmalby z 19. století.
- HORNÍ MĚSTO - *pieta*, dřevěná, polychromovaná socha z 2. pol. 16. stol. poškozená v důsledku instalace nevhodného vytápění kostela. Na soše se dochovaly pouze minimální fragmenty barokní polychromie a technologicky i esteticky nekvalitní poškozená vrstva polychromie z roku 1945. Vzhledem k tomu, že socha bude umístěna na původním místě, bude provedena rekonstrukce ikonograficky tradiční barevné polychromie.
- HUZOVÁ - *pískovcová socha P. Marie* na sloupu při silnici na Paseky, datovaná 1710. Figura P. Marie v havarijním stavu, z 50 % doplněná cementobetonovou vysprávkou, snesená a převezená do ateliéru restaurátora, v roce 2001 bude rekonstruována a nahrazena kopií z přírodního kamene.
- HUZOVÁ - *pískovcová socha P. Marie Immaculaty* na sloupu a mohutném podstavci. Sloup z doby kolem roku 1698 stával původně v Olomouci, do Hůzové přenesen podle nápisu na podstavci v roce 1796. Součástí restaurátorských prací bude statické zabezpečení sloupu.
- HORNÍ MĚSTO - *kostel Maří Magdaleny*, kaple sv. Anny, odkrývání a restaurování nástěnných maleb v kupoli, datováno 1746, Ignátz Oderlický. Podle zjištění restaurátorky akad. mal. R. Balcarové je malba provedena netradiční technikou, kombinací fresky, seka a olejomalby. Proti všem předpokladům se po sejmutí tří přemaleb, konec 19. st., 1825, 1928, objevila velmi

kvalitní, restaurovatelná malba, zobrazující postavy Starého a Nového zákona. Práce budou pokračovat v roce 2001.

- JINDŘICHOV VE SLEZSKU - *maríánský sloup*, datovaný 1757, návrh architektonického řešení krnovský stavitel Gans, sochařská výzdoba Václav Heinisch. Druhá etapa, ošetření architektury. Ústřední figura P. Marie z kalcitového pískovce již byla v minulosti nahrazena kopií zhotovenou technologií výdusků.
- KRNOV - *minoritní kostel Narození P. Marie*, boční oltář s pietou, datováno 1665, F. Ignátz Stegmüller, první etapa, celková konsolidace dřevěné hmoty oltáře, sejmutí polychromie na původní barevnou vrstvu, v tomto roce bude restaurována figurální výzdoba. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- KRNOV - *minoritní kostel Narození P. Marie*, hlavní oltář z 60. let 18. stol od Jana Kammereita. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- KRNOV - *minoritní kostel Narození P. Marie*, kazatelna se sochařskou výzdobou od Jana Kammereita, 60. léta 18. stol. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- KRNOV - *minoritní kostel Narození P. Marie*, obrazy z bočních oltářů, Martyrium sv. Vavřince 70. léta 18. stol., sv. Anna, datováno 1795, Ignátz Günther.
- KRNOV - *minoritní kostel Narození P. Marie*, odkrývání a restaurování nástěnné malířské výzdoby, freska, seko, v západní části hlavní lodi. Datováno 1766, Josef Stern, cyklus výjevů ze života P. Marie s předobrazy ze Starého zákona, překryto přemalbou Františka Duchoslava z roku 1886. Odkrytý originál je velmi kvalitní, ornamentálně i architektonicky bohatší, barevně citlivě komponovaný. Vzhledem ke špatnému stavu podkladu, cihlová klenba, byly provedeny lokální transfery. Práce financované z Fondu architektonického dědictví budou probíhat i v tomto roce.
- KRNOV - CVILÍN - *deskový obraz P. Marie Sedmibolestné*, datováno 1683 od krnovského malíře Heinricha Täubera, namalováno pro předchozí dřevěný kostel na Cvilíně. Originální malba je dochována pouze torzálně, z řady přemalby byla obnovena souvislá vrstva z 19. stol.
- SOSNOVÁ - *kostel sv. Kateřiny*, obraz Křest Krista z bočního oltáře.
- SOSNOVÁ - *kostel sv. Kateřiny*, obraz Štěstí sv. Kateřiny z hlavního oltáře, polovina 18. stol. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.

Významným objevem roku 2000 je nalezení cyklu gotických nástěnných maleb v kostele sv. Benedikta v Krnově - Kostelci, tematicky spjatých se zasvěcením kostela. Po objevu maleb ve Starém Městě u Bruntálu a maleb v kostele sv. Ducha v Krnově, lze tyto malby umístit na třetí místo v pořadí významných objevů gotických maleb na Bruntálsku. Na odkrytí čeká ještě průzkumem potvrzená gotická výmalba klenby v kapli Maří Magdalény v minoritském kostele P. Marie v Krnově.

Okres Frýdek-Místek

- FRÝDEK - *kostel sv. Jošta*, hlavní oltář s figurální výzdobou a obrazy sv. Jošta, Korunování P. Marie, datovaný 1666. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- FRÝDEK - *kostel sv. Jošta*, dva boční rozvilinové oltáře sv. Paulíny a sv. Rozálie, datováno 1714 a 1716, připsáno frýdeckému sochaři Matyáši Weissmannovi. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- FRÝDEK - *poutní kostel P. Marie*, dřevěné polychromované skulptury Kalvárie z výklenku v závěru kostela, začátek 19. stol.
- FRÝDEK - *poutní kostel P. Marie*, pískovcový sokl kostela.
- FRÝDEK - *kostel sv. Jana Křtitele*, svatostánek.
- HUKVALDY - *hrad*, konzervace a zabezpečení renesančních fragmentů psaníčkového sgrafita.
- HORNÍ DOMASLAVICE - *fara*, pískovcová socha sv. Floriána na sloupu, datováno 1776, zhotovení kopie celku z přírodního kamene. Originál umístěn v interiéru frýdeckého zámku.
- MÍSTEK - *kostel sv. Jana a Pavla*, obraz z hlavního oltáře, datováno 1770, Jan Nepomuk Steiner. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- MÍSTEK - *pískovcový kříž s korpusem Krista a P. Marií Bolestnou u kostela Všech Svatých*, 60. léta 18. stol., připsáno Václavu Böhmovi.
- MÍSTEK - *pískovcová socha sv. Floriána u kostela sv. Jana a Pavla*, 70. léta 18. stol., celek otočen o 180° tak, aby příchozí vnímali sochu z čelní strany.
- MÍSTEK - *kostel sv. Jana a Pavla*, ornamentální vitraile, 19. stol., druhá etapa, práce budou dokončeny v roce 2001.
- PASKOV - *pískovcové sousoší se sv. Floriánem a ohrádkou*, datováno 1780, rekonstrukce a zhotovení kopie chybějícího anděla, kopie pískovcové ohrádky a římsy nástavce z přírodního kamene. Práce budou pokračovat v roce 2001.
- STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ - *zámek*, sgrafita na průčelí a jižní straně objektu, fragmenty originálu z 16. stol. doplněné rekonstrukcemi z 80. let.

STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ - *pískovcové šambrány oken.*

STARÁ VES NAD ONDŘEJNICÍ - *kostel sv. Jana Křtitele*, vyjmutí čtyř renesančních pískovcových náhrobků Jaroše Syrakovského z Pekova 1570, Kateřiny z Petřvaldu 1572, Ctibora Syrakovského z Perkova 1600, Aliny z Víckova 1578. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.

ŠENOV - *doplňek pískovcového podstavce pod sochu sv. Floriána*, 1. pol. 19. stol.

Významným objevem roku 2000 bylo nalezení figurální výmalby z konce 16. století v presbyteriu kostela sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi nad Ondřejnicí. V roce 2001 by mělo začít odkrývání a konzervace maleb.

Okres Karviná

HAVÍŘOV - *tzv. Kotulova dřevěnka*, kachlová kamna.

KARVINÁ - *pískovcový kříž s korpusem Krista*, ul. Svatopluka Čecha, datováno 1870.

KARVINÁ - *pískovcová socha Herkula* u hlavního vchodu do zámku Fryštátu, datováno 1682. Sejmутí několika vrstev nevhodných novodobých nátěrů.

KARVINÁ - *mramorový kříž s korpusem Krista u kostela sv. Kříže*, datovaný 14. 8. 1872, signován M. W. K. H., statické zabezpečení vertikálního břevna kříže, sejmутí betonového nástavce zpevňujícího trhliny, vyvýšený základ kříže byl esteticky nevhodně zalit betonem.

KARVINÁ - *pískovcová barevně polychromovaná socha sv. Floriána* u kostela sv. Marka, datovaná 1898. Socha v havarijním stavu byla opravena restaurátorským způsobem, polychromie rekonstruována podle dochovaných fragmentů.

KARVINÁ - *boční křídlo zámku ve Fryštátě, tzv. Lottyhaus*, kazetové dveře, parketáž, zábradlí.

ORLOVÁ - *kostel Narození P. Marie*, varhany, 1914 - 1918 firma Rieger, výměna traktury a membrán.

PETROVICE - *litinový kříž na pískovcovém podstavci*.

Největší restaurátorskou akcí v roce 2001 bude restaurování a rekonstrukce nástěnných maleb v bočním křídle zámku Fryštát tzv. Lottyhausu v Karviné, připravené restaurátorským průzkumem. Přes značnou devastaci interiéru byly doloženy fragmenty šablonové ornamentální výzdoby z počátku 19. století a výmalba chodby členěná architektonickými rámci. Na žádost investora budou některé místnosti, ve kterých nebyly potvrzeny nálezy, pojednány rekonstrukcemi šablonové ornamentální výmalby se vzory přejatými ze stylově shodných zámeckých objektů.

Okres Nový Jičín

FULNEK - *dvě pískovcové sochy andělů* v horní části schodiště k farnímu kostelu, polovina 18. stol.

FULNEK - *brána schodiště k farnímu kostelu*, tři pískovcové sochy - sv. Josef, dva biskupové a reliéf Nanebevzetí P. Marie, 2. pol. 18. stol.

FULNEK - *náměstí, sousoší se sv. Janem Nepomuckým*, datováno 1746. J. A. Heinz, sejmутí několika vrstev novodobých povrchových úprav tmavě patinujících sousoší, pod kterými se opticky ztrácela rozmanitost modelace, zanikala řada drobných detailů, potlačena byla přirozená struktura kamene.

NOVÝ JIČÍN - *pískovcová dlažba ve vestibulu radnice*, 30. léta 20. stol. Nevhodně zvolený materiál s krátkou životností byl poškozen běžným provozem.

NOVÝ JIČÍN - *pískovcový kříž na kopci Svinec*, 19. stol.

NOVÝ JIČÍN - *kamenná pamětní deska* na věži kostela Nanebevzetí P. Marie, datovaná 1618.

NOVÝ JIČÍN - *kaple P. Marie Bolestné, tzv. španělská*, pískovcový vstupní portál, datovaný 1724, několik prvků portálu v havarijním stavu nahrazeno kopií z přírodního kamene, v archivu SPÚ v Brně nalezena a rekonstruována přesná podoba kartuše s nápisem.

NOVÝ JIČÍN - *kaple P. Marie Bolestné, tzv. španělská*, ornamentální a figurální vitraile, datované 1891, C. L. Türcke, Zittau.

NOVÝ JIČÍN - *fara*, obraz Fractione Panis neboli Večeře v Emauzích, 1. pol. 18. stol., pod souvislou vrstvou přemalby nalezena kvalitní malba, citlivě barevně i světelně modelovaná s prohloubeným prostorem, lokálně značně promytá bez lazur. Práce budou pokračovat v roce 2001.

Proveden byl základní průzkum stavu kamenosochařských výtvarných děl, z něhož vyplynulo, že situace je velmi neutěšená, v důsledku dlouhodobě zanedbané údržby, ale i nízké kvality používaných místních materiálů, především jílovitých pískovců. Zaznamenána byla řada amatérských zásahů, především málo prodyšnými fasádními nátěry, betonové potěry, technologicky i esteticky nevhodných, přispívajících

k poškození a úplnému rozpadu kamene. Vytipovány byly objekty pro zápis do seznamu kulturních památek, připravena jsou opatření ve formě informací pro obecní úřady.

Okres Opava

- HLUČÍN - *kostel sv. Jana Křtitele*, hlavní oltář, 2. pol. 17. stol., třetí etapa prací, konsolidace ornamentálních maleb, snímání poslední vrstvy přemaleb ze sochařské výzdoby, zlacení, v roce 2001 budou práce ukončeny zpevněním a konzervací architektury oltáře.
- OPAVA - *kulturní dům Petra Bezruče*, secesní figurální vitraile, datováno 1909 - 1910.
- OPAVA - *kulturní dům Petra Bezruče*, kované secesní mříže.
- ŠTÍTINA - *pomník vojína Ivana Kubince* na místním hřbitově, 50. léta, zhotovení kopie sochy z přírodního kamene, renovace architektury pomníku.

Velmi častá situace, kdy pro havarijní stav sochařské výzdoby umístěné ve výšce, ohrožující provoz na přilehlých komunikacích, dochází k jejímu urychlenému snesení, se zopakovala v Opavě již několikrát. Zdánlivě vyřešený problém pak získává druhý rozměr, zajištění finančních prostředků na restaurování originálů, zhotovení kopií a jejich navrácení na původní místo.

Dvě monumentální sousoší pegasů a múz z budovy muzea v Opavě jsou v ateliéru restaurátora již 6 let. Sedm barokních soch z průčelí minoritského kostela leží již druhým rokem na nádvoří kláštera. V roce 2001 by měla být zhotovena kopie jedné z nich. Bude-li toto tempo pokračovat, celá záležitost bude vyřešena až v roce 2008.

Okres Ostrava

- OSTRAVA - *evangelický kostel tzv. červený*, ornamentální vitraile v lodi kostela, datováno 1907.
- OSTRAVA - *evangelický kostel tzv. červený*, kamenné kříže na průčelí kostela. Přes doporučení nebyly z časových a finančních důvodů zhotoveny kopie křížků, jejich statika byla prokazatelně narušena trhlinami v místech koroze čepů. Restaurátorský zásah byl proveden za nepříznivých klimatických podmínek na konci roku. Tento fakt nepříznivě ovlivní kvalitu a trvanlivost zásahu.
- OSTRAVA - *renovace a osazení dvou mramorových základních desek* nalezených na půdě mateřské školy na Poděbradově ul., 1898 založeno jako sirotčinec.
- OSTRAVA - PROSKOVICE – *pískovcový kříž s korpusem Krista*, datováno 1774.

Restaurátorské zásahy začínají stále častěji vyžadovat poměrně mladá výtvarná díla, objekty, pomníky z 20. století, zhotovená z netradičních materiálů, teraso, lamino, umělé kamenné hmoty pro výdusky, experimentálně volené směsi. V mnoha případech se při restaurátorském zásahu volí úplná náhrada těchto materiálů za kvalitnější hmotu, ale i přírodní osvědčené materiály s větší životností. V mnoha případech je však havarijní stav těchto děl řešen rozebráním a deponací.

Okres Vsetín

- VALAŠSKÁ POLANKA - *pískovcový kříž s korpusem Krista* u kostela sv. Jana Křtitele, datovaný 1779, sejmutí nevhodných povrchových nátěrů.
- BRANKY - zhotovení kopie podstavce pískovcové sochy sv. Jana Nepomuckého.
- LEŠNÁ - *pískovcové sochy sv. Michala* z hlavního portálu kostela sv. Michala. Socha v havarijním stavu bude v roce 2001 nahrazena kopií z přírodního kamene.
- LEŠNÁ - *zámek Žerotínů*, dvě rozměrná plátna původně zavěšená na stropech sálů z druhé poloviny 18. stol. - Královna ze Sáby, Bakchanálie. Po ukončení rekonstrukce zámku budou obrazy vráceny na původní místo. Restaurováno z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ - *kostel sv. Trojice (lapidárium)*, provedení základní údržby a konzervace deponovaných kamenných soch.
- VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ - *kostel sv. Trojice (lapidárium)*, vyjmutí pískovcového náhrobku Jana Žernovského, datováno 1585, ze zdi, konzervace, adjustace na nově zhotovený pískovcový podstavec. Práce financovány z Fondu záchrany movitých kulturních památek MK ČR.
- VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ - *kostel sv. Trojice (lapidárium)*, fragmenty nástěnné malby z 16. stol. rámující zazděný výklenek.
- VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ - *kostel sv. Trojice (lapidárium)*, dřevěné polychromované skulptury kalvárie.
- VALAŠSKÉ MEZIŘÍČÍ - *dům čp. 89*, ornamentální šablonová výmalba chodeb a schodiště, 19. stol.
- VALAŠSKÁ POLANKA - *pískovcová socha sv. Jana Nepomuckého*, datovaná 1712.

Jako jediný ze sedmi okresů spravovaných SPÚ v Ostravě má vsetínský okres lapidárium kamených výtvarných děl v kostele Svaté Trojice ve Valašském Meziříčí. Založení lapidárií nejlépe muzeálního typu, přístupných veřejnosti se stává nutností i v dalších okresech. V těchto lapidáriích by měly být umístovány především originály nahrazené kopiemi, které jsou v současnosti provizorně, ve většině případů nevhodně, uskladňovány ve sklepech, garážích, technických službách měst, kde nekontrolovatelně zanikají.

**PROGRAM ZÁCHRANY ARCHITEKTONICKÉHO DĚDICTVÍ
ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2000**

okres Bruntál	dotace, v tis. Kč
<i>Hošťálkovy</i> - zámek, krov a střecha (kontrolní dny)	800
<i>Krnov</i> - kostel Narození P. Marie, nástěnné malby, 2. etapa	700
<i>Sovinec</i> - hrad, zastřešení pláště a statika věže, 2. etapa	200
okres Frýdek-Místek	
<i>Stará Ves nad Ondřejnicí</i> – zámek, restaurování sgrafit, sanace, stav. úpravy 1. NP pro OÚ	400
okres Vsetín	
<i>Vsetín</i> , Maštaliska	400
<i>Prostřední Bečva</i> , Pustevny	1 800

**PROGRAM PÉČE O VESNICKÉ PAMÁTKOVÉ REZERVACE,
VESNICKÉ PAMÁTKOVÉ ZÓNY A KRAJINNÉ ZÓNY
ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2000**

okres Bruntál	dotace, v tis. Kč
<i>Malá Morávka</i> - rychta čp. 59, oprava oken a vnějšího pláště	200
<i>Malá Morávka</i> - chalupa čp. 94, celková obnova	150
<i>Malá Morávka</i> - stodola čp. 200, obnova střechy vč. klempířských prvků	200

**PROGRAM REGENERACE MĚSTSKÝCH PAMÁTKOVÝCH REZERVACÍ A MĚSTSKÝCH PAMÁTKOVÝCH
ZÓN
ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2000**

okres Bruntál	dotace, v tis. Kč
<i>Bruntál</i> - Meldnerova vila, 2. etapa, obnova fasády	669
<i>Bruntál</i> – ZUŠ čp. 13, odvodnění, sokl (PD)	31
okres Frýdek-Místek	
<i>Místek</i> - kostel sv. Jana a Pavla, restaurování vitrají	47
<i>Místek</i> - Národní dům, výměna parket v sále	64
<i>Brušperk</i> - Dům čp. 22, rekonstrukce nádvoří	280
<i>Frýdek</i> - Dům čp. 15, Farní ul., dokončení celkové rekonstrukce 1. NP	250
<i>Frýdek</i> - Dům čp. 41, Zámecké nám., rekonstrukce 1. NP a 2. NP,	211
<i>Frýdek</i> - Dům čp. 48, Zámecké nám., statické zajištění, fasáda, schodiště, okna	113
<i>Místek</i> - Dům čp. 3, nám. Svobody, oprava střechy a fasády	189
<i>Frýdek</i> - Dům čp. 1242, Radniční ul., střecha, podkroví, fasáda	586
okres Karviná	
<i>Karviná</i> - objekt Lottyhaus, čp. 95, zámek Karviná - Fryštát, rekonstrukce	1 970
okres Nový Jičín	
<i>Příbor</i> - Dům čp. 42, oprava fasády	190
<i>Příbor</i> - Dům čp. 50, oprava fasády	371
<i>Příbor</i> - kostel Narození Panny Marie, statika bočních kaplí, část střešní krytiny	335
<i>Příbor</i> - oprava podloubí, výměna betonové dlažby za kamennou	1 079
<i>Štramberk</i> - Dům čp. 100, udržovací práce	200
<i>Štramberk</i> - Dům čp. 111, udržovací práce	150

Štramberk - Dům čp. 211, udržovací práce	250
Štramberk - Dům čp. 301, udržovací práce	50
Štramberk - Dům čp. 307, udržovací práce	30
Štramberk - Dům čp. 337, udržovací práce	200
Štramberk - Dům čp. 352, udržovací práce	30
Štramberk - Dům čp. 90, udržovací práce	200
Štramberk - opevnění, udržovací práce	200
Štramberk - Šipka, udržovací práce	150
Štramberk - Trúba, udržovací práce	350
Bílovec - Muzeum, oprava střechy	180
Bílovec - radnice, oprava střechy	740
Nový Jičín - radnice, oprava fasády	761
Nový Jičín - Španělská kaple, celková oprava	159
Fulnek - Dům čp. 169, oprava fasády	31
Fulnek - socha sv. J. Nepomuckého, restaurování	142
Fulnek - schodiště, udržovací práce	77
Odry - Dům čp. 36, oprava střechy, fasády	315
Odry - Dům čp. 49, oprava střechy, fasády	115
okres Opava	800
Opava - kostel sv. Václava, celková rekonstrukce	970
Opava - Dům osvěty P. Bezruče, rekonstrukce interiéru	250
Hlučín - evangelický kostel, celková rekonstrukce	
okres Ostrava	
Ostrava, Hollarova 14, oprava uliční fasády	1 050
okres Vsetín	
Valašské Meziříčí - Náměstí čp. 89, restaurování neorenesančního schodiště	700
Valašské Meziříčí - Náměstí čp. 11, oprava fasády	100
Kelč - kostel sv. Kateřiny, etapa rekonstrukce objektu, sanační úpravy	250

**PROGRAM ZÁCHRANY MOVITÝCH KULTURNÍCH PAMÁTEK
ALOKACE PŘÍSPĚVKŮ V ROCE 2000**

	dotace, v tis. Kč
okres Bruntál	
Sosnová – kostel sv. Kateřiny, dva obrazy z oltářů: sv. Kateřina, Kristův křest	250
Krnov – kostel narození PM, kazatelna	100
Krnov – kostel narození PM, oltář s Pietou	100
Krnov – kostel narození PM, hlavní oltář s mřížkou	100
Bruntál – kostel PM Těšitelky, dva oltářní obrazy: Ukřižování, sv. Anna	89
Bruntál – kostel PM Těšitelky, tři obrazové rámy z pol. 18. stol.	
Horní Město – kostel sv. Máří Magdalény, raněbarokní Pieta	85
okres Frýdek-Místek	
Frýdek – kostel sv. Jošta, hlavní oltář sv. Jošta s obrazy	90
Frýdek – kostel sv. Jošta, dva boční oltáře: sv. Heleny a sv. Rozálie	85
Místek – kostel sv. Jana a Pavla, obraz sv. Jana a Pavla z hl. oltáře (J. N. Steiner 1770)	200
Stará Ves nad Ondřejnicí – kostel sv. Jana Křtitele, čtyři renesanční náhrobní kameny	136
okres Opava	
Hlučín – kostel sv. Jana Křtitele, hlavní oltář sv. Jana Křtitele	200
okres Vsetín	
Lešná – zámek, dvě nástropní olejomalby - Bakchanálie, Královna ze Sáby	150

ÚTVAR SPECIALISTŮ

Po organizačních změnách ve struktuře Památkového ústavu v Ostravě a převedení specialistů na historické parky a zahrady, restaurátorské práce a lidovou architekturu k útvaru památkové péče zůstává náplní práce útvaru specialistů výzkum a dokumentace průmyslového dědictví.

Průběžně byla vedena agenda týkající se průmyslového dědictví - konzultace záměrů vlastníků kulturních památek, zpracovávání vyjádření k předpokládané projektové dokumentaci a dohled nad konkrétními realizacemi obnovy památkově chráněných objektů.

V měsících leden - duben probíhal dohled nad stavebními a úklidovými pracemi, které si vyžádalo zpřístupnění národní kulturní památky Dolu Michal veřejnosti.

V první etapě stavebně-historického průzkumu areálu Dolu Michal byl proveden archivní průzkum s cílem vyhledání stavební dokumentace (práce byly zajištěny mimo útvar specialistů Mgr. Radkem Přepírou).

Činnost útvaru specialistů, související s postupnou dokumentací průmyslového dědictví v průběhu roku 2000, lze rozdělit do několika samostatně probíhajících akcí:

ŽACLÉŘSKO-SVATOŇOVICKÝ KAMENOUHELNÝ REVÍR A JIHOMORAVSKÉ LIGNITOVÉ DOLY

Byla dokončena dokumentace žacléřsko-svatoňovického kamenouhelného revíru ve východních Čechách: na základě terénních průzkumů, prováděných v roce 1999 podle standardní metodiky dokumentace průmyslového dědictví, byla zpracována přehledná inventarizace a vyhodnocení jednotlivých objektů a technického zařízení z hlediska památkové péče. Dále pokračovaly terénní průzkumy lignitového hornictví na jižní Moravě.

PŘEHLED TEXTILNÍHO PRŮMYSLU NA MORAVĚ, VE SLEZSKU A VE VÝCHODNÍCH ČECHÁCH

Prvním rokem byl zahájen dvouletý projekt dokumentace textilního průmyslu na Moravě, ve Slezsku a ve východních Čechách, financovaný z účelových prostředků Ministerstva kultury ČR. Je zaměřen na základní poznání textilního průmyslu ve vymezené oblasti - tj. identifikaci průmyslových areálů (případně jejich pozůstatků tam, kde byla výroba již dříve ukončena), doplněnou o základní údaje o správním vývoji, technologii a stavebním fondu, dále orientační fotografickou dokumentaci, lokaci v mapě v měřítku 1 : 25000 a doporučení pro další postup památkové péče. V roce 2000 byla rozpracována oblast severní Moravy a Slezska (z velké části byla také ukončena) a byly započaty přípravné práce pro oblast jižní Moravy a východních Čech (okres Trutnov).

DOKUMENTACE TEXTILNÍHO PRŮMYSLU VE FRÝDKU-MÍSTKU

V návaznosti na základní identifikaci textilního průmyslu, prováděnou v rámci grantového projektu, byla zpracována podrobná dokumentace textilních podniků ve Frýdku-Místku podle jednotné metodiky výzkumu průmyslového dědictví tak, jak byla zformována v průběhu zpracovávání dokumentace uhelného hornictví, hutnictví, chemie a dráhy, zahrnující podrobnou dokumentaci stávajícího stavebního fondu a technického zařízení, archivní výzkum a výsledné zpracování inventarizací jednotlivých areálů a vyhodnocení z hlediska památkové péče. Byly zpracovány firmy „Johann Elzer, přádelna bavlny, mechanická tkalcovna, barvírna, úpravna, bělidlo a cihelna v Místku“ (na ulici Beskydské areál mechanické tkalcovny, bělidla a úpravny, areál přádelny bavlny na ulici Frýdlantské a na ulici U staré pošty objekt původní mechanické tkalcovny), areál firmy „Carl Herliczka, mechanická tkalcovna, bělidlo a úpravna v Místku“ (na ulici Pionýrů), jednotlivé závody firmy „Adolf Landsberger, c.k. privilegovaná první rakousko-slezská mechanická přádelna bavlny a lnu, tkalcovna, bělidlo a úpravna“ (bývalá mechanická tkalcovna, bělidlo a úpravna na ulici Na příkopě, dva závody na ulici Nádražní - přádelna a bývalá tkalcovna I a II, hlavní sklady u železniční stanice ve Frýdku a původní první místecká mechanická tkalcovna - později tkalcovna IV na ulici Příborské), areál firmy „Adolf Lemberger, vlněná a bavlněná továrna ve Sviadnově - Místku“ (na ulici Hálkově), závody firmy „Josef Munk a synové“ (bývalá tkalcovna III u ulice Na příkopě, bývalé bělidlo, barvírna, úpravna a tiskárna na ulici Nádražní, mechanická tkalcovna na ulici Staroměstské), bývalá Panethova tkalcovna (později tkalcovna II firmy Adolf Lemberger na ulici 17. listopadu) a závody firmy „Bratři Neumannové, bavlněná přádelna, niťárna, mechanická tkalcovna, bělidlo a úpravna“ (bývalá úpravna, bělidlo a tkalcovna na ulici Těšínské a bývalá přádelna na ulici Staroměstské). V první čtvrtině roku 2001 budou Ministerstvu kultury ČR postoupeny návrhy na zápis do ÚSKP pro vybrané objekty (včetně evidenčních listů).

DOKUMENTACE PRŮMYSLOVÉHO DĚDICTVÍ A DOPRAVY OKRESŮ BRUNTÁL A OPAVA

Byly doplněny archivní a terénní průzkumy navazující na rozsáhlou plošnou dokumentaci průmyslového dědictví v okrese Bruntál, zpracovanou v roce 1999. Byly provedeny terénní průzkumy železnice v okrese Opava.

INVENTARIZACE A DOKUMENTACE SEVERNÍ DRÁHY FERDINANDOVY

V rámci grantového projektu Inventarizace a dokumentace Severní dráhy Ferdinandovy byla dokončena druhá, konečná, fáze projektu, tj. terénní průzkum stanic na odbočných tratích Břeclav - Brno, Přerov - Olomouc - Svinov - Opava, archivní průzkum, dále inventarizace objektů a technických zařízení z hlediska památkové péče a shrnutí konkrétních výsledků formou textů k jednotlivým stanicím, včetně přípravy návrhů na zápisy do Ústředního seznamu kulturních památek České republiky.

Mimořádné úkoly

UHELNÉ, RUDNÉ A URANOVÉ HORNICTVÍ ČR - PŘEHLED PAMÁTEK VE VLASTNICTVÍ STÁTU A VELKÝCH AKCIOVÝCH SPOLEČNOSTÍ

Jako mimořádný úkol ministerstva kultury byl v lednu a únoru roku 2000 zpracován materiál pro mezirezortní jednání ministerstev kultury, financí a průmyslu a obchodu o možnosti financování stabilizace kulturních památek v oblasti uhelného, rudného a uranového hornictví v České republice. Mimo vlastní výčet objektů a technického zařízení zařazených nebo navržených k zápisu do ÚSKP byl přehled doplněn fotografickou dokumentací, charakteristikou stavebního stavu a stupněm zachovalosti (statika, zastřešení, svody, okapy odvod vody od objektu, fasády, zajištění proti vniknutí), doporučeným rozsahem prací nutných pro zajištění objektů, stupněm naléhavosti provedení těchto prací a výpočtem nákladů na zajištění objektů a technického zařízení (výpočtem jednotkových cen za měrnou jednotku stavebních prací). V oblasti uhelného hornictví vycházel přehled z výsledků dlouhodobých průzkumů prováděných v posledních několika letech v rámci České republiky. Údaje pro rudné hornictví byly pokryty částečně vlastními průzkumy, částečně z informací vlastníků a příslušných hornických muzeí (v Krásně a v Příbrami).

MEZINÁRODNÍ SEMINÁŘ „OTÁZKY OCHRANY A PÉČE O TECHNICKÉ KULTURNÍ PAMÁTKY A PRŮMYSLOVÉ DĚDICTVÍ“

Ve dnech 25. - 27. září byl pracovníky útvaru specialistů ve spolupráci se Státním ústavem památkové péče v Praze a Ostravskou univerzitou uspořádán na Dole Michal seminář o otázkách ochrany a péče o technické kulturní památky a průmyslové dědictví, uspořádaný pro pracovníky památkových ústavů, okresních úřadů a zástupce odborné veřejnosti, kteří se o tuto oblast zajímají nebo v ní pracují. Program semináře zahrnoval jeden a půl dne přednášek a jeden den exkurzí po vybraných průmyslových areálech - doly Hlubina, včetně jámy Vrbice, Alexandr, Hornické muzeum na dole Anselm, část účastníků navštívila areál „Dolní oblasti“ Vítkovických železáren (počet účastníků byl ze strany Vítkovic, a.s. omezen na 30), zbývající část pak areály v karvinské části revíru - doly Barbora a Dukla. Pozornost byla věnována také vlastnímu areálu Dolu Michal, a to jak přístupu památkové péče ve věci teoretických východisek při přípravě zpřístupnění, tak konkrétním postupům ochrany a konzervace jednotlivých objektů a technického zařízení. Program byl mimo problematiku technických památek rozšířen díky Ing. arch. Goryczkové o prohlídku moderní architektury Moravské Ostravy. Úvodní slovo semináře pronesl ředitel Památkového ústavu v Ostravě Ing. arch. Jiří Gwuzd, účastníky přivítal také zástupce Ministerstva kultury České republiky Mgr. Zídek a mimo pořad semináře vystoupil Ing. Zídek, předseda ČKAIT. Bylo předneseno celkem 19 příspěvků z 22 avizovaných (3 přednášející se omluvili pro nemoc nebo dopravní problémy v Praze v souvislosti se zasedáním MFF). Přednášky byly věnovány jak obecným otázkám vztahu památkové péče a průmyslového dědictví, tak konkrétním příkladům a vyhodnocením v rámci jednotlivých regionů. Přínosem pro rozšíření poznatků a srovnání zkušeností památkové péče byla také účast dvou polských odborníků, Dr. Ing. arch. Gerbera z univerzity ve Wroclavi a Mgr. Paducha, ředitele Centra Dziedzictwa Kulturowego Górnośląska v Katowicích. Příspěvky měly v drtivé většině vysokou odbornou úroveň a seminář byl účastníky hodnocen velmi kladně. Památkový ústav obdržel i několik písemných poděkování. Příprava sborníku příspěvků ze semináře se vzhledem k pozdnímu dodání některých příspěvků posunula na počátek roku 2001.

Miloš Matěj, Michaela Ryšková, Jana Kynclová, Alena Borovcová

KULTURNÍ DĚDICTVÍ ŽACLÉŘSKO-SVATOŇOVICKÉHO REVÍRU (zpracováno pro Státní památkový ústav v Praze)

Byla provedena podrobná dokumentace povrchových pozůstatků uhelného hornictví v žacléřském, svatoňovickém a radvanickém slojovém pásnu. Na základě archivního a terénního průzkumu byly v mapových podkladech rozlišeny objekty a technická zařízení zajímavé z hlediska památkové péče na památky a památkový zájem. U objektů a technického zařízení označených jako památka byly vypracovány evidenční listy a podány návrhy na zapsání do ústředního seznamu kulturních památek. Celkem bylo vypracováno 13 evidenčních listů a doplněny 3 dříve zpracované návrhy.

řešitel: Mgr. Ryšková, Ing. arch. Dr. Matěj, Dr.

ÚTVAR EVIDENCE A DOKUMENTACE

Útvar plní úkoly vyplývající ze zákona č. 20/1987 Sb., o památkové péči, a to především v oblasti evidence a dokumentace kulturních památek. Jeho činnost vychází z plánu práce Památkového ústavu v Ostravě a z úkolů uložených řídícím odborem Ministerstva kultury České republiky.

Průběžně je veden a aktualizován ústřední seznam kulturních památek. Zpracováno a odesláno bylo celkem 208 návrhů nemovitých a 98 návrhů movitých kulturních památek, z toho prohlášeno 42 nemovitých a 77 movitých kulturních památek. Byla dokončena revize návrhů na prohlášení věci za kulturní památku z let 1990 až 1994 vyskytujících se na území Moravské Ostravy. Z původních 90 návrhů bylo na základě terénního průzkumu a umělecko-historického zhodnocení architektury objektů doporučeno 60 k prohlášení Ministerstvem kultury České republiky.

V polovině roku byla na základě metodického pokynu Ministerstva kultury České republiky ze dne 17. 5. 2000 ustanovena regionální komise v rámci působnosti Památkového ústavu v Ostravě. Jejím úkolem je posouzení předložených návrhů, které jsou následně odeslané spolu s příloženými stanovisky a všemi náležitostmi na ministerstvo kultury. Komise se schází dle potřeby, zpravidla dvakrát do roka ve složení zastupců památkového ústavu, výkonných orgánů a nezávislých odborných institucí působících v kraji.

V červnu byla zahájena obnova identifikace nemovitých kulturních památek, a to na okrese Karviná. V této souvislosti byl útvar posílen o jednoho pracovníka a vybaven výpočetní technikou, poskytnutou Státním památkovým ústavem v Praze, který provádí celostátní koordinaci a metodický dohled nad akcí. Ukázalo se, že projekt není dostatečně připraven, chybí smluvně dojednané vazby na katastrální úřady a teprve postupně se ujasňuje metodika práce.

Průběžně probíhá spolupráce s Českou policií. Vyhledávány jsou podklady k movitým kulturním památkám včetně kontaktů.

Realizováno bylo ukládání dat do programu MacArt, dále byla vkládána data ztrát v církevních objektech podle údajů Policie České republiky.

Probíhá zpracovávání dat k programu Dědictví. Dokončeny jsou údaje ke kulturním památkám okresů Bruntál, Ostrava a Opava.

Útvar spolupracoval na vyhledávání archivních podkladů pro zpracování některých stavebně-historických průzkumů kulturních památek a pro návrhy objektů k zápisu do Ústředního seznamu kulturních památek České republiky.

Průběžně je zajišťována výpůjční a badatelská činnost.

PhDr. Pavla Levá
vedoucí útvaru evidence a dokumentace

Přehled památkového fondu v regionu k 31. 12. 2000

okres	cel. poč. čís. rejstř. nemov.	NKP	MPR	MPZ	OP	VPR	VPZ	zpř. obj.	celkový počet nemov.	celkový počet movit.
Bruntál	365 x 7			1	6	1	2	2	586 x 7	1170 x 9
F.-Místek	296 x 11	1		3	6		1	1	482 x 13	354 x 16
Karviná	99 x 2	1		1	4			1	147 x 2	205 x 2
N. Jičín	479 x 19	2	3	3	2			1	580 x 26	363 x 102
Opava	326	2		2	11	1		2	498	697 x 12
Ostrava	215 x 1	2		1	7			1	281 x 19	193 x 31
Vsetín	196 x 10	2		2	13		1		297 x 17	190
celkem	1976	10	3	13	49	2	4	8	2871	3172
x) prohl. bez r. č.	50								84	172
celkem	2026	10	3	13	49	2	4	8	2955	3344

Celková statistika za rok 2000

okres	návrhy nemovité	návrhy movité	prohlášené nemovité	prohlášené movité	zrušené	neprohlášené
Bruntál	43	18	4	3	-	-
F.-Místek	21	10	4	12	-	-
Karviná	16	-	2	1	-	-
Nový Jičín	71	65	2	56	-	-
Opava	16	2	4	-	-	-
Ostrava	30	1	25	5	-	1
Vsetín	11	2	1	-	-	-
Celkem	208	98	42	77	-	1

NOVĚ PROHLÁŠENÉ OBJEKTY ZA ROK 2000

okres Bruntál

Bruntál - městský dům čp. 128, ul. K. Světlé 3
 - měšťanský dům čp. 60, nám. Míru 11
 Hošťálkovy - socha sv. Jana Nepomuckého - v budově zámku
 - socha sv. Antonína Paduánského - v budově zámku
 Lichnov - zvon v sanktusníku ve farním kostele sv. Mikuláše
 Vrbno p. Pradědem - vila Ad. Grohmana čp. 347, ul. Jesenická
 Vrbno p. Pradědem, místní část Vidly - kaple sv. Hedviky a její movité vybavení

okres Frýdek-Místek

Janovice u Frýdku-Místku - kostel sv. Josefa
 Mosty u Jablunkova - roubená chalupa čp. 381
 Paskov - boční oltář Bolestné Matky Boží v kostele sv. Vavřince
 Rychaltice - krucifix ve farním kostele sv. Mikuláše
 - soubor čtyř soch světců - sv. Blažeje, sv. Martina, sv. Valentina, sv. Benedikta ve farním kostele sv. Mikuláše
 Šenov - dvoje kachlová kamna v budově římskokatolické fary
 Václavovice u Frýdku-Místku - kaple u čp. 11
 Vendryně - procesní kříž ve farním kostele sv. Kateřiny
 Žabeň - těžní věž větrné jámy dolu Paskov

okres Karviná

Bohumín - budova bývalé radnice čp. 225
 Havířov - plastika Anděl světloňoš
 Petrovice, m. č. Dolní Marklovice - litinový kříž na parcele č. 312

okres Nový Jičín

Fulnek - Lukavec - varhany v kostele sv. Jana Křtitele a sv. Kateřiny
 Kopřivnice - soubor automobilů v Regionálním muzeu v Kopřivnici - pol. č. 1 - 24
 - soubor podvozků v Regionálním muzeu v Kopřivnici - pol. č. 1 - 10
 - soubor motorů v Regionálním muzeu v Kopřivnici - pol. č. 1 - 15
 - soubor kočárů v Regionálním muzeu v Kopřivnici - pol. č. 1 - 6
 Příbor - socha sv. Jana Nepomuckého, ul. Nádražní
 - pomník Řehoře Volného

okres Opava

Opava - Milostovice - areál statku čp. 10; dodatek k r. č. 8-2536

okres Ostrava

Moravská Ostrava - obytný dům, ul. Na Zapadlém 16a/2445; dodatek k r. č. 8-3252
 Moravská Ostrava - zbývající část areálu dolu Hlubina

- 5/ úpravna uhlí
- 6/ třídírna uhlí
- 7/ komín kotelny
- 8/ koupelny mužstva nové
- 9/ kompresorovna; dodatek k r. č. 8-3520
- elektrický těžní stroj Š; dodatek k r. č. 38-8172

Ostrava - Vítkovice - areál koksovny a vysokých pecí

- 1/ vykládka uhlí z vagónů
- 2/ mlýnice uhlí včetně zásobníků a mlýnů
- 3/ budova zásobníků včetně dopravních mostů
- 4/ uhelná věž
- 5/ koksárenská baterie č. 4 včetně sypného provozu, kolejí výtlačného a vodícího vozu a komín
- 6/ koksárenská baterie č. 5 včetně sypného provozu, kolejí výtlačného a vodícího vozu a komín
- 7/ dvě hasící věže
- 8/ hrubá třídírna koksu včetně třídičů
- 9/ jemná třídírna koksu včetně zařízení
- 10/ rozvodna
- 11/ most z aglomerace včetně přesýpací stanice
- 12/ starý rudný most včetně zásobníků surovin, technických zařízení a dopravních mostů
- 13/ zavážení vysokých pecí včetně výsypné jámy, zásobníků surovin, technických zařízení a dopravních mostů
- 14/ vysoká pec č. 1 včetně skipu pro dopravu surovin k sazebně, strojovny, prašníku, ohřívačů větru, komínu, velínu, odlévací haly a elektrického těžního stroje ve strojovně
- 15/ vysoká pec č. 4 včetně skipu pro dopravu surovin k sazebně, strojovny, prašníku, ohřívačů větru, komínu, velínu, odlévací haly a elektrického těžního stroje ve strojovně
- 16/ vysoká pec č. 6 včetně skipu pro dopravu surovin k sazebně, strojovny, prašníku, ohřívačů větru, komínu, velínu, odlévací haly a elektrického těžního stroje ve strojovně
- 17/ plynojem
- 18/ energetická ústředna č. VI
- 19/ výstavní pavilon energetická ústředna č. II

movité:

- 1/ těžní stroj vysoké pece č. 1
- 2/ těžní stroj vysoké pece č. 4
- 3/ těžní stroj vysoké pece č. 6
- 4/ dvě pístová dmychadla

okres Vsetín

Poličná u Valašského Meziříčí - kříž na parc. č. 316

NEPROHLÁŠENÉ OBJEKTY ZA ROK 2000

okres Ostrava

Ostrava, m. o. Slezská Ostrava - areál bývalého dolu Zárubek

ÚTVAR STAVEBNĚ—HISTORICKÝCH PRŮZKUMŮ

Činnost útvaru je zaměřena především na provádění stavebně-historických průzkumů památkových objektů na území působnosti Památkového ústavu v Ostravě. V polovině roku byl útvar posílen o jednoho uměleckého historika. Při personálním obsazení archivář, architekt a umělecký historik bylo v roce 2000 dokončeno celkem osm akcí v hodnotě 413.677 Kč. Ke konci roku byl zahájen rozsáhlý průzkum zámku v Hnojníku, jehož dokončení se předpokládá v březnu roku 2001.

Vzhledem k tomu, že činnost spojená se stavebně-historickými průzkumy podstatně přesahuje rámec běžné památkové agendy při péči o nemovité kulturní památky, je tato služba ústavem poskytována pouze za úhradu.

Při zpracovávání průzkumů se vychází z doporučené metodiky Státního ústavu památkové péče v Praze doplněné podle potřeby dalšími informacemi a sondami v exponovaných částech sledovaného objektu.

Vedle své základní činnosti zajišťoval útvar ve spolupráci s útvarem evidence a dokumentace rozsáhlý projekt Moderní architektura severní Moravy a Slezska, financovaný z účelových prostředků pro výzkum a vývoj Ministerstva kultury České republiky. V rámci tohoto projektu byla zpracována jeho druhá etapa - průzkum moderní architektury okresu Bruntál.

Přehled rozpracovaných a dokončených průzkumů v roce 2000

akce	archivní průzkum		terénní průzkum		cena
	provede	termín	provede	termín	
Farní kostel v Příboře	Grůza	31. 2.	Goryczková	20. 3.	fakturace 1999
Reální 5/1476 v Ostravě (průzkum fasády)	Goryczková	15. 3.	Goryczková	30. 4.	16.500,--
Zámek ve Staré Vsi	Grůza	28. 2.	Dědková Goryczková	30. 4.	84.000,--
Zámek v Hlučíně	Grůza	30. 6.	Goryczková Augustinková	15. 8.	84.000,--
Kostel v Radkově	Grůza	30. 7.	Goryczková	31. 10.	50.500,--
Kostel v Orlové	Rosová	31. 12. 1999	Augustinková Goryczková	30. 9.	40.177,--
Kostel v Žilině (NJ)	Grůza	30. 9.	Augustinková	20. 12.	45.000,--
Zámek v Hnojníku	Grůza	31. 12.	Augustinková	31. 3. 2001	80.000,-- (1. splátka)
Vícetisky:					
Farní kostel v Příboře					3.200,--
Farní kostel v Orlové					3.600,--
Kostel v Radkově					3.200,--
Kostel v Novém Jičíně - Žilině					3.500,--

Celkem fakturováno

413.677,-- Kč

Ing. arch. Naďa Goryczková
vedoucí útvaru stavebně-historických průzkumů

ÚTVAR ARCHEOLOGIE

V roce 2000 plnili pracovníci útvaru řadu úkolů souvisejících především s archeologickými výzkumy a jejich následným vyhodnocováním a zpracováváním. Kromě dlouhodobých terénních výzkumů byly pravidelně prováděny tzv. archeologické dohledy nad různými zemními pracemi v rámci územní působnosti památkového ústavu. Jednalo se jak o intravilány, tak extravilány obcí. Za archeologické výzkumy a dohledy v uvedeném období byla jednotlivými investory zaplacená celková částka 474.765 Kč. Mimořádná pozornost byla věnována akcím podporovaným ministerstvem kultury v rámci Programu podpory záchranných archeologických výzkumů.

Z tohoto fondu bývají každoročně financovány výzkumy vyvolané stavební činností investorů, na které se povinnost hrazení archeologických výzkumů ze zákona nevztahuje.

Do uvedeného Programu podpory byly vytipovány tyto akce:

Hradec nad Moravicí - fara, Opava - kostel sv. Václava a Opava - Ostrožná 38. Dotace na uvedené akce v souhrnu činila 450.000 Kč. Protože posledně jmenovaná akce nebyla nakonec z důvodu administrativních průtahů realizována, byly příslušné finanční prostředky se souhlasem poskytovatele převedeny ve druhé polovině roku na archeologický výzkum presbytáře kostela sv. Benedikta v Krnově - Kostelci.

Vedle činnosti výzkumné a zpracovatelské pracovali pověřeni pracovníci rovněž na shromažďování údajů o archeologických lokalitách v rámci projektu „Státní archeologický seznam“ (SAS), jehož nositelem je Státní ústav památkové péče v Praze. Do konce roku byla zpracována kompletní základní vrstva údajů z okresů Opava a Frýdek-Místek (celkem vyhodnoceno 188 mapových listů) a pořízeny příslušné zákresy polygonů nálezů do mapových podkladů v měřítku 1 : 10 000, které byly předány pražskému pracovišti k digitalizaci. Vedle toho je rozpracován i okres Bruntál, odkud je zpracována cca 1/3 mapových listů. V databázi SAS bylo z uvedených okresů ke konci roku podchyceno celkem 284 jednotlivých území s archeologickými nálezy.

Na úseku administrativy byla průběžně vyřizována podání v rámci běžného poštovního styku, příprava a realizace smluv s investory, agenda brigádníků a agenda odborných vyjádření pro výkonné orgány státní správy, konkrétní projektanty a příslušné referenty v rámci součinnosti s útvarem památkové péče. Celkem bylo v roce 2000 vypracováno 47 těchto vyjádření.

V rámci zlepšování organizace práce s kumulujícím se množstvím dat bylo pracoviště na Bezručově náměstí vybaveno místní počítačovou sítí, která byla instalována svépomocí. Následně byly vytvořeny nástroje pro evidenci a archivaci spisové agendy, fotodokumentace a map. Zahájeny byly rovněž práce na počítačové evidenci odborné literatury. Oddělení na Holasické ulici bylo vybaveno vlastním počítačem.

Pracoviště rovněž zabezpečovalo koordinaci činnosti archeologických pracovišť na území regionu severní Moravy a Slezska formou jednání Regionální archeologické komise, která se sešla 21. ledna, 28. dubna a 22. září 2000.

Jednotliví odborní pracovníci publikovali výsledky svých výzkumů v odborných časopisech a účastnili se specializovaných konferencí a seminářů. V rámci popularizace oboru byly dva výzkumy (akce č. 5/00 a 6/00) prezentovány rovněž mediálně.

Přehled archeologických výzkumů v roce 2000 (mimo archeologické dohledy):

1/2000	Ostrava - Střelníční ul., parc. č. 3477
2/2000	Ostrava - 28. října 33, parc. č. 179
3/2000	Píšť, Závada - liniová stavba DOK
4/2000	Opava - kostel sv. Václava, parc. č. 353/1
5/2000	Opava - Minoritský klášter, parc. č. 496/1
6/2000	Hradec nad Moravicí - fara, parc. č. 1403
7/2000	Ostrava - 28. října 21, parc. č. 23
8/2000	Krnov - Opavské předměstí, parc. č. 377
9/2000	Ostrava - Zábřeh, Shopping park Ikea
10/2000	Děhylov - Kozmice, VTL plynovod
11/2000	Krnov - Kostelec, kostel sv. Benedikta
12/2000	Hlučín - zámek

ÚKOLY VÝZKUMU A VÝVOJE

1. ÚČELOVÉ PROSTŘEDKY:

Během roku 2000 se pracovníci Památkového ústavu v Ostravě podíleli na zpracování 5 projektů zadaných Ministerstvem kultury České republiky.

Hodnocení jednotlivých projektů:

Inventarizace a dokumentace objektů a technických zařízení Severní dráhy Ferdinandovy - programový projekt č. 37/1999

Přiděleno 320 tis. Kč, z toho 37 tis. Kč mzdové náklady, čerpáno 322 tis. Kč včetně 37 tis. Kč na mzdové náklady.

Ve druhém roce dvouletého projektu byly provedeny terénní průzkumy odbočných tratí Svinov - Opava, Přerov - Olomouc a Břeclav - Brno, dokončen archivní průzkum a zpracovány podrobné mapové podklady, fotodokumentace a textové výstupy železničních stanic a objektů na širé trati. Výsledky výzkumu byly vyhodnoceny formou konečného výstupu.

řešitel: Bc. Alena Borovcová

Přehled textilního průmyslu na Moravě, ve Slezsku a ve východních Čechách - programový projekt č. 18/2000

Přiděleno 175 tis. Kč, z toho 18 tis. Kč mzdové náklady, čerpáno 180 tis. Kč včetně 18 tis. Kč na mzdové náklady.

Prvním rokem byla zahájena práce na dokumentaci textilního průmyslu v rámci dvouletého projektu, jehož cílem je zpracování katalogu textilních továren oblasti Moravy, Slezska a východních Čech. Byla zpra-

cována převážná část terénních a archivních průzkumů pro severní Moravu a Slezsko a započaty archivní průzkumy pro jižní Moravu.

řešitel: Mgr. Michaela Ryšková

Moderní architektura severní Moravy a Slezska – programový projekt č. 38/1999

Přiděleno 288 tis. Kč, z toho 17 tis. Kč mzdové náklady, čerpáno 326 tis. Kč včetně 17 tis. Kč na mzdové náklady.

Ve druhém roce tříletého projektu, zabývajících se dokumentací moderní architektury, vyhodnocením architektonických stylů v období vymezeném koncem 19. století a 2. polovinou 20. století a vytipováním objektů pro zápis do ústředního seznamu kulturních památek, byl vyhodnocen okres Bruntál. Zpracován byl jak podrobný terénní, tak také archivní průzkum doplněný studiem odborné literatury. Výstupem projektu je abecedně řazený katalog sledovaných objektů s mapovými, plánovými a obrazovými přílohami doplněný fotografickou dokumentací stávajícího stavu.

řešitelé: Ing. arch. Nad'a Goryczková, Mgr. Martin Strakoš

Zjišťovací terénní průzkum autentických forem stavebního projevu v regionu Opavska – programový projekt č. 19/2000

Přiděleno 277 tis. Kč, z toho 28 tis. Kč mzdové náklady a 10 tis. Kč OON, čerpáno 277 tis. Kč včetně 28 tis. Kč na mzdové náklady a 10 tis. Kč OON.

V tomto roce byl proveden podrobný terénní i archivní průzkum na panství Razumovských (část Vítkovska a Budišovska), kteří zde výrazně ovlivnili stavební činnost jednak v donátorsko-fundátorském smyslu a jednak přinesli do této silně německé oblasti východní styl výtvarného cítění, který se projevil především v práci se dřevem. Jedná se o první část dvouletého projektu, jehož cílem je zmapování atypické stavební produkce sakrálního i profánního charakteru na Opavsku. Důraz je kladen především na staré technologie (lomové zdivo, zdění na sucho), které hlavně z ekonomických důvodů přetrvávají v této oblasti hluboko do novověku.

řešitel: PhDr. Dana Kouřilová

Inventarizační průzkum a soupis lidové architektury okresu Bruntál a vytvoření typologie objektů – programový projekt č. 20/2000

Přiděleno 335 tis. Kč, z toho 22 tis. Kč mzdové náklady a 5 tis. Kč OON, čerpáno 336 tis. Kč včetně 22 tis. Kč na mzdové náklady a 5 tis. Kč OON.

V prvním roce čtyřletého projektu, jehož cílem je plošný průzkum lidové architektury v okrese Bruntál, se řešitelky zaměřily na oblast Osoblažska, kde byl zdokumentován a zhodnocen dochovaný stavební fond lidové architektury. Terénní průzkum, doprovázený fotografickou a kresební dokumentací, byl doplněn archivním průzkumem, který pomohl upřesnit dataci a vývoj objektů. Výsledky byly zatím zpracovány do katalogu památkově hodnotných objektů.

řešitelé: PhDr. Ľubica Mezerová, Mgr. Zita Ševčíková, Mgr. Romana Rosová

2. INSTITUCIONÁLNÍ VÝZKUM

V rámci institucionálního výzkumu Památkového ústavu v Ostravě bylo v roce 2000 řešeno celkem 6 úkolů, které jsou podčástími širšího výzkumného záměru Dokumentace a hodnocení kulturního dědictví severní Moravy z hlediska zájmu památkové péče.

Přiděleno 646 tis. Kč, z toho 75 tis. Kč mzdové náklady, čerpáno 655 tis. Kč včetně 75 tis. Kč na mzdové náklady.

Jednalo se o následující výzkumy:

- Dokumentace technických a průmyslových památek okresu Bruntál
- Dokumentace technických a průmyslových památek okresu Opava
- Revize nemovitých kulturních památek okresu Opava
- Inventarizace textilního průmyslu ve Frýdku-Místku
- Dokumentace železářství
- Evidence pozůstatků po těžbě rudných surovin

Dokumentace technických a průmyslových památek okresu Opava

Prvním rokem byly zahájeny archivní a terénní průzkumy inventarizace průmyslového dědictví okresu Opava.

řešitel: Mgr. Michaela Ryšková, Bc. Alena Borovcová

Revize nemovitých kulturních památek okresu Opava

Druhým rokem pokračovaly archivní i terénní práce na inventarizaci památkového fondu okresu Opava s cílem obnovy identifikace, revize a zdokumentování současného stavu kulturních památek. Řešitelé se tento rok zaměřili na nemovité kulturní památky nacházející se na území okresu Opava (bez města Opa-

vy). Výstupem projektu je abecedně řazený soupis nemovitých kulturních památek okresu Opava doplněný fotografickou dokumentací stávajícího stavu nazvaný „Revize kulturních památek okresu Opava“.

Řešitelé: PhDr. Dana Kouřilová, Ing. arch. Lucie Langerová

Dokumentace technických a průmyslových památek okresu Bruntál

Druhým rokem pokračovaly archivní a terénní průzkumy inventarizace průmyslového dědictví okresu Bruntál. Byly dokončeny archivní a terénní průzkumy rozpracované v roce 1999 a rozšířeny podle podkladů a připomínek garanta okresu Bruntál - PhDr. Ľubici Mezerové.

řešitel: Mgr. Michaela Ryšková, Bc. Alena Borovcová

Inventarizace textilního průmyslu ve Frýdku-Místku

Na základní identifikaci textilních závodů, zpracovávanou v rámci programového projektu Přehled textilního průmyslu na Moravě, ve Slezsku a ve východních Čechách, navázala podrobná inventarizace textilního průmyslu ve Frýdku-Místku. Byly zpracovány podrobné archivní a terénní průzkumy včetně zákresu do kopií katastrálních map. Výsledky výzkumu byly vyhodnoceny (v kategoriích „památky“ a „evidence památkové péče“) a byly zpracovány evidenční listy pro zápisy do ÚSKP.

řešitel: Mgr. Michaela Ryšková

Dokumentace železářství

Byly provedeny přípravné terénní a archivní průzkumy pro dokumentaci železářství z hlediska zájmů památkové péče v lokalitách Baška, Čeladná, Frýdlant a Bohumín.

řešitel: Ing. Jana Kynclová, Ing. arch. Dr. Miloš Matěj, Dr.

Evidence pozůstatků po těžbě rudných surovin

Práce je součástí postupné dokumentace pozůstatků po těžbě rudných surovin naplňující jednotnou koncepci údajů a mapových podkladů. Vlastní práce sestávala z položení polygonální sítě, terénního zaměření jednotlivých objektů (terénních pozůstatků těžby) a jejich pasportizace (katalogová čísla 63 - 72) v oblasti Vysoká.

Řešitel: RNDr. Viera Večeřová

PEDAGOGICKÁ ČINNOST

Grůza, A.:

Vysoká škola báňská, Technická univerzita v Ostravě, fakulta metalurgie, obor umělecké slévárství: Přehled dějin umění. Od raného křesťanského umění do konce gotické epochy, I. ročník. Letní seminář 28 hod. Přehled dějin umění. Renesance a baroko, II. ročník. Zimní seminář 28 hod.

Ostravská univerzita, filozofická fakulta, katedra české literatury a výtvarného umění: Nauka o znalectví a starožitnostech. Teoretická část, III. ročník dějin umění. Zimní semestr 36 hod.

Matěj, M.:

Ostravská univerzita, filozofická fakulta, katedra českého jazyka, literatury a dějin umění: Historie památkové péče. Letní semestr 24 hod., zimní semestr 24 hod.

Ostravská univerzita, filozofická fakulta, katedra českého jazyka, literatury a dějin umění: Průmyslové památky. Letní semestr 24 hod., zimní semestr 36 hod.

Ostravská univerzita, filozofická fakulta, katedra českého jazyka, literatury a dějin umění: Heuristika památkové péče. Letní semestr 36 hod., zimní semestr 36 hod.

PŘEDNÁŠKOVÁ ČINNOST

Kouřilová, D.:

Historie a rekonstrukce Kaple sv. Kříže v Opavě - Kateřinkách. Přednáška pro žáky družební školy v Ratiboři PLR.

Mezerová, Ľ.:

Nové objevy v kostele sv. Martina v Bohušově, Klub za starý Bruntál.

Kostel Neposkvrněného Početí P. Marie ve Starém Městě, Klub za starý Bruntál.

Rozhledna Hanse Kudliča v Úvalně, Klub za starý Bruntál.

Kostel a klášter minoritů v Krnově, Klub za starý Bruntál.

Kulturní památky na Cvilíně, Klub za starý Bruntál.

Langerová, L.:

Památkové rekonstrukce v Opavě a okolí, Historická společnost STOPA.

PUBLIKAČNÍ ČINNOST

Dědková, L.:

Morový sloup sv. Trojice ve Fulneku opět restaurován. In: Zprávy památkové péče, 2000, č. 6, str. 171 - 175.
The votive Madonna from Silesian Ostrava. In: The last Flowers of the Middle Ages. From Gothic to the Renaissance in Moravia and Silesia, 2000, str. 149.

Zámek ve Staré Vsi. Poodří, 2000, č. 3, str. 14 - 15.

Sgraffito na zámku. Poodří, 2000, č. 3, str. 15 - 16.

Kostel sv. Jana Křtitele ve Staré Vsi, Poodří, 2000, č. 3, str. 16 - 17.

Kostel Povýšení sv. Kříže v Moravském Berouně. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 57 - 62.

Dva náhrobníky od sochaře Amada Strausse. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 63 - 65.

Restaurování sgraffita na hradě Sovinec. In: Sborník k celostátnímu setkání pracovníků zaměřených na restaurování památek, Ostrava 2000, str. 26 - 28.

K obrazu Madony ze Slezské Ostravy. In: Sborník k celostátnímu setkání pracovníků zaměřených na restaurování památek, Ostrava 2000, str. 20 - 23.

Halamíčková, A.:

Zámecký park v Odrách. Poodří, 2000, č. 2.

Gavendová, M.:

Sakrální architektura Ostravy 1880 – 1914. Průmyslové obce a jejich chrámy. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 46 - 56.

Goryczková, N.:

Dvě významné akce moderní architektury v Ostravě. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 95 - 97.

Grůza, A.:

K stavební historii kostela v Krnově – Kostelci. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 78 - 86.

Stará Ves nad Ondřejnicí - opravdu stará obec. Poodří, 2000, č. 2.

Archivní prameny k dějinám Staré Vsi nad Ondřejnicí. Poodří, 2000, č. 2.

Jančarová, M.:

Dosud nezveřejněné poznatky o zvonu v Budišovicích. Z výsledků terénního kampanologického průzkumu. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 69 - 71.

Kiecoň, M.:

Předběžná zpráva o záchranném archeologickém výzkumu na Zámecké ulici č. 58 v Hradci nad Moravicí. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 116 - 119.

Kouřilová, D.:

Problematika deponování ohrožených prvků staveb a fragmentů architektonických článků a soch. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 87 - 90.

Matěj M. a kolektiv:

Autorský kolektiv. Technické památky Čech, Moravy a Slezska. Edice Geobáze, Geodézie ČS, Praha 2000.

Mezerová, L.:

Státní seznam kulturních památek okresu Bruntál. Bruntál 1999.

Ott, T.:

Problémy konzervace archeologických nálezů. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 120 - 121.

Prix, D. - Zezula, M.:

Archeologický výzkum kostela Nanebevzetí Panny Marie v Branticích, okr. Bruntál. Archaeologia historica 25, Brno 2000, str. 279 - 305.

Rosová, R.:

Stavební vývoj města Kelče. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 72 - 77.

Stabrava, P.:

Strahovice (okr. Opava). In: Přehled výzkumů 41 (1999), AÚ AVČR Brno, str. 102 - 104.

Vávrovice (okr. Opava). In: Přehled výzkumů 41 (1999), AÚ AVČR Brno, str. 115 - 117.

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Hradec nad Moravicí - Církevní škola sv. Ludmily, okres Opava. Badania archeologiczne na Górnym Śląsku i zeimiach porganicznych w 1997 roku. Katowice 2000, str. 165 - 171.

Ševčíková, Z.:

Průzkum lidové architektury v roce 1999. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 98 - 100.

Teryngerová, H.:

Neobvyklý nález drobné devocionálie z výzkumu v Opavě - Ostrožná ulice - předběžná zpráva. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 105 - 109.

Vojtal, P.:

K historické ikonografii slezských zámků. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 66 - 68.

Zezula, M.:

Záchranný archeologický výzkum v kostele Nanebevzetí P. Marie v Branticích, okr. Bruntál. In: Výroční zpráva PÚ v Ostravě 1999, Ostrava 2000, str. 110 - 115.

PROFESNÍ ŽIVOTOPIS ŘEDITELE ÚSTAVU

Ing. arch. Jiří Gwuzd, CSc.
ředitel

Narozen 3. 8. 1941 v Orlové II - Lazích.

Po ukončení Jedenáctileté střední školy v Orlové absolvoval stavební fakultu Vysokého učení technického v Brně, obor architektura a stavba měst.

Byl zaměstnán jako projektant v Agroprojektu v Brně a Stavoprojektu v Ostravě, na Obvodním národním výboru ve Slezské Ostravě vykonával funkci vedoucího odboru výstavby. V roce 1974 nastoupil do Krajského střediska památkové péče a ochrany přírody v Ostravě, kde vykonával různé odborné a řídicí funkce. V roce 1983 ukončil externí aspiranturu na fakultě architektury Vysokého učení technického v Brně. Po transformaci KSPPOP na Památkový ústav v Ostravě se v roce 1991 stal jeho ředitelem.

Svou činnost v rámci státní památkové péče zaměřil na obnovu nemovitých kulturních památek a především na historický urbanismus a průzkumy a ochranu historických jader měst. Ve své rozsáhlé publikační činnosti se věnoval navíc i problematice životního prostředí, negativním dopadům panelové výstavby, využití kulturního dědictví v cestovním ruchu ap.

Od roku 1991 se plně věnuje řídicí činnosti a ekonomické a personální problematice ústavu. Díky jeho iniciativě došlo v průběhu vývoje ústavu ke zvýšení počtu zaměstnanců z 26 na 57, stálému zvyšování jeho odborné úrovně i technického vybavení, ústav se také zapojil do celorepublikového řešení technických památek a software nemovitých kulturních památek. V posledních letech se také věnoval celkové rekonstrukci administrativní budovy ústavu na Korejské 12 v Ostravě a přípravě podkladů pro převzetí a zpřístupnění národní kulturní památky Důl Michal v Ostravě - Michálkovicích.